

Heemstede

Samen werken aan
een mooi, duurzaam,
veilig en sociaal
Heemstede

Kaderbrief 2021-2024

Kaderbrief 2021- 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Leeswijzer	3
1. Bestuurlijke hoofdlijnen	4
Duurzaam Heemstede	
Veilig Heemstede	
Sociaal Heemstede	
2. Het financieel meerjarenperspectief	6
3. Financiële hoofdlijnen	8
1. Meicirculaire 2020	
2. Dividenden	
3. Verkoop aandelen Eneco	
4. Sociaal domein	
5. Integraal huisvestingsplan	
6. Uitstel nieuwe Omgevingswet	
7. Gemeentelijk parkeerbeleid	
8. Onderhoudsplannen	
9. Afval Energie Bedrijf Amsterdam (AEB)	
10. Bedrijfsvoering	
11. Weerstandsvermogen	
12. Lokale lastenontwikkeling	
4. Programma's met financieel kader: de autonome ontwikkelingen	19
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	
Programma 1 Veiligheid	
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	
Programma 3 Economie	
Programma 4 Onderwijs	
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	
Programma 6 Sociaal domein	
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
5. Investeringsprogramma 2021-2024	24

Inleiding

Waarom een kaderbrief?

Jaarlijks wordt in juni een kadernota voorgelegd aan de raad. De kadernota bevat op hoofdlijnen voorstellen voor (wijzigingen) in de financiële en beleidsmatige kaders voor de programmabegroting van het komende jaar, de meerjarenbegroting en de kaders voor investeringen. Deze voorstellen worden vertaald in een financieel meerjarenbeeld. Hierdoor krijgt de raad in een vroeg stadium inzicht in financiële en beleidsmatige ontwikkelingen ten behoeve van het maken van keuzes ter voorbereiding op de begroting. De kadernota is zo het startpunt voor het opstellen van de programmabegroting.

Dit jaar is een bijzonder jaar in verband met de coronacrisis en de daaruit voortvloeiende maatregelen. Op dit moment is het niet mogelijk om met enige zekerheid een beleidsmatig meerjarig perspectief te geven met een financiële vertaling zoals in een kadernota. Het is te vroeg om nu aan te kunnen geven welke gevolgen de Coronacrisis heeft op de langere termijn voor Heemstede en welke beleidskeuzes in dit kader verstandig zijn. Gezien de huidige situatie wordt geen kadernota uitgebracht, maar een kaderbrief, die door het college ter informatie wordt aangeboden aan de raad (C-stuk). In deze kaderbrief is alleen staand beleid opgenomen en wordt het financiële kader en de belangrijkste financiële autonome ontwikkelingen gepresenteerd. Bij de begroting 2021 dit najaar worden beleidsafwegingen voorgesteld.

In deze kaderbrief wordt ingegaan op een aantal actuele financiële ontwikkelingen en wordt op hoofdlijnen een financieel meerjarenbeeld voor de komende 4 jaren gepresenteerd. De bestaande meerjarenbegroting wordt daarbij als uitgangspunt gehanteerd. Het meerjarenbeeld wordt op hoofdlijnen geactualiseerd op basis van de volgende elementen:

- structurele effecten voorjaarsnota 2020 (incl. doorwerking vanuit de jaarrekening 2019);
- autonome ontwikkelingen vanaf 2021;
- geactualiseerd investeringsprogramma 2021-2024;
- meicirculaire 2020.

Coronacrisis

De actualiteit staat geheel in het teken van de coronacrisis. Het coronavirus heeft vergaande gevolgen voor iedereen in de samenleving. Voor alle gemeenten is het lastig om hier goed op te anticiperen. Deze situatie heeft niet alleen gevolgen voor de samenleving, maar raakt ook de gemeentelijke financiën. In VNG verband wordt ook gesprek gevoerd met de rijksoverheid over de financiële compensatie voor de uitvoering van corona maatregelen door gemeenten. Gemeenten zien hun inkomsten dalen (bv. parkeergelden) en zien hun uitgaven, onder meer voor de bijstand, toenemen. In de Voorjaarsnota 2020 heeft een eerste inventarisatie plaatsgevonden van de financiële effecten voor Heemstede. In de Najaarsnota 2020 (raad van oktober 2020) wordt de raad opnieuw geïnformeerd over de financiële stand van zaken als gevolg van deze crisis. Geconcludeerd wordt dat op dit moment de financiële gevolgen voor de gemeente nog niet volledig te duiden zijn, maar dat de coronacrisis, naar verwachting, een stevige impact zal hebben op de gemeente. Een deel van de financiële gevolgen van de coronacrisis lijken *incidenteel* van aard. Een grote onzekerheid is de duur van de crisis, scenario's variëren van 6-9 maanden en zelfs langer. Daarbij is niet te overzien welke consequenties de inrichting van de 1,5 meter maatschappij heeft op de gemeentefinanciën. In verband met de extra taken die de gemeenten heeft gekregen vanuit het Rijk in het kader van corona maatregelen wordt gemonitord welke kosten worden gemaakt als gevolg hiervan.

Bij de Voorjaarsnota 2020 is besloten de incidentele nadelen als gevolg van de coronacrisis te dekken uit de algemene reserve. De kosten voor bijstand wordt gedekt uit de daarvoor ingestelde reserve Participatiewet-inkomensdeel, IOAW, IOAZ en Bbz. Daarnaast veroorzaakt de coronacrisis ook een economische recessie. De gevolgen voor de gemeentelijke financiën zijn naar verwachting structureel van aard. De totale omvang en impact hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien, maar het effect zal meerjarig terug te zien zijn in de begroting.

In de raad van juni wordt een voorstel voorgelegd om de komende maanden een extern onderzoek te laten verrichten naar de sociaal-maatschappelijke en economische gevolgen van de coronacrisis op de Heemstedse gemeenschap. De doelstelling is dat de eigen monitoring, aangevuld met het externe impact analyse, een stevige basis vormt voor de beleidsvoornemens de komende jaren en de financiële afwegingen m.b.t. de begroting 2021. Indien de raad hierover positief besluit is het streven de uitkomst van de inventarisatie door de externe partij in het najaar ter informatie aan te bieden aan de raad, en kan deze impact analyse betrokken worden bij de begrotingsbehandeling in november 2020.

De onzekere toekomst, als gevolg van de coronacrisis, en de maatschappelijke opgaven waar wij voor staan stellen ons voor een uitdaging om in november een begroting 2021 vast te stellen die structureel in evenwicht is. Waarbij een reëel en duurzaam materieel begrotingsevenwicht bestaat tussen structurele baten en lasten. Dit reëel en duurzaam begrotingsevenwicht is het belangrijkste toezichtcriterium bij de beoordeling van de begroting door de provincie Noord-Holland.

Herverdeling gemeentefonds

Naast de Coronacrisis krijgen we met ingang van begrotingjaar 2022 te maken met een herverdeling van het gemeentefonds. Uit onderzoek blijkt dat bij de herverdeling meer geld gaat naar grotere gemeenten en kleinere gemeenten een nadeel kunnen verwachten. Het is reëel te veronderstellen dat de gemeente Heemstede tot nadeelgemeenten behoort. De effecten van de herverdeling zijn niet verwerkt in deze kaderbrief. De meerjarencijfers, zoals deze in deze kaderbrief worden gepresenteerd, bevatten derhalve veel en grote onzekerheden. Deze onzekerheden vragen, meer dan ooit, om een behoedzaam financieel beleid.

Eneco

Als gevolg van verkoop van de aandelen Eneco vervalt structureel de dividenduitkering van € 437.500. Om in november 2020 een structureel sluitende begroting aan te kunnen bieden is het van belang dat -voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2021- duidelijkheid is over de wijze waarop dit nadeel wordt gedekt. In juni 2020 wordt daarvoor een voorstel aangeboden, waarover een besluit van de raad wordt gevraagd.

De verkoopopbrengst is bij de Voorjaarsnota 2020 gestort in de algemene reserve. Ter informatie is in het raadsvoorstel van juni 2020 in bijlage 1 een aantal scenario's voor inzet verkoopopbrengst aandelen Eneco in de algemene reserve opgenomen.

Van kaderbrief naar begroting 2021

Niet alleen financieel, maar ook beleidsmatig heeft de coronapandemie zijn implicaties, in de komende jaren. Het Rijksbeleid, als reactie op de pandemie, vraagt veel extra inzet van de medewerkers van gemeenten. Het is zoeken naar een nieuwe balans in de uitvoering van de:

- a. De reguliere taken van de gemeente (bestaand beleid),
- b. De nieuwe prioriteiten in het kader van een duurzaam, veilig, sociaal en democratisch Heemstede en
- c. De uitvoering van het Rijksbeleid als gevolg van de coronacrisis.

Het is waarschijnlijk dat als gevolg van de enorme impact van de coronacrisis, bepaalde beleidsvoornemens zullen doorschuiven van 2020 naar 2021. Wij verwachten hier in het najaar meer inzicht in te hebben. In september, het moment dat de begroting 2021 wordt aangeboden aan de raad, zullen we hierop terugkomen. In deze kaderbrief zijn wij derhalve terughoudend ten aanzien van onze ambities en gaan wij op hoofdlijnen in op onze bestuurlijke prioriteiten. Maar ook in een nieuwe samenleving blijven wij ons inzetten voor een duurzaam, veilig, sociaal en democratisch Heemstede.

Zoals eerder aangegeven is dit jaar het proces naar de begroting voor 2021 anders vorm gegeven door de coronacrisis. In deze kaderbrief hebben we alleen een financiële doorvertaling gemaakt van staand beleid. Resumerend ziet het proces en de documenten welke worden aangeboden aan de Raad er als volgt uit:

- Kaderbrief (juni): ter kennisname, staand beleid, financieel kader en financiële autonome ontwikkelingen
- Eneco (juni): besluitvorming dekking wegvallen dividend Eneco en in een bijlage is informatie over een aantal scenario's aanwending eenmalige opbrengst Eneco in algemene reserve opgenomen;
- Impact analyse corona Heemstede (sept/okt): ter kennisname
- Begroting 2021 (november): staand beleid waarbij scenario's Eneco en impact analyse corona worden betrokken.

Bij de begrotingsbespreking 2021 in de Raad van november dit jaar kunnen de bovenstaande documenten betrokken worden. Op basis hiervan kunnen financiële afwegingen en beleidsvoornemens worden aangescherpt en keuzes worden gemaakt voor de begroting 2021. Technische verwerking vindt na november plaats door middel van eventuele begrotingswijziging.

Leeswijzer

De kaderbrief 2021-2024 wordt ter informatie (C-stuk) aangeboden aan de raad. In deze kaderbrief worden de uitgangspunten voor de totstandkoming van de begroting 2021 bepaald.

De kaderbrief is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1 Bestuurlijke hoofdlijnen

In het eerste hoofdstuk Bestuurlijke hoofdlijnen wordt op hoofdlijnen een beeld gegeven van de bestuurlijke prioriteiten die de basis vormen voor het opstellen van de begroting 2021.

Hoofdstuk 2 en 3 Het financieel meerjarenperspectief en de financiële hoofdlijnen

In hoofdstuk 2 "Het financieel meerjarenperspectief" wordt een geactualiseerd financieel meerjarenbeeld gepresenteerd. Daarnaast worden kanttekeningen en risico's benoemd van onder andere de coronacrisis en de herverdeling gemeentefonds per 2022. In het derde hoofdstuk "Financiële Hoofdlijnen" worden actuele financiële thema's (sociaal domein, Integraal Huisvestingsplan (IHP) en Eneco), risico's, lokale lasten en het weerstandsvermogen, beschreven.

Hoofdstuk 4 Programma's met autonome ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden per programma de autonome ontwikkelingen vanaf 2021 beschreven. Een autonome ontwikkeling voldoet aan één van de volgende criteria:

- is technisch noodzakelijk;
- is wettelijk vereist;
- niets doen levert gevaar op;
- betreft uitvoering van bestaand beleid;
- is een expliciet besluit van het college/raad.

Hoofdstuk 5 Investeringsprogramma 2021 – 2024

Het investeringsprogramma wordt toegelicht: welke investeringen nieuw, vervallen of gewijzigd zijn worden apart weergegeven.

1. Bestuurlijke hoofdlijnen

De Kadernota 2021 verschijnt in een bijzondere en onzekere tijd. Een tijd waarin nationale en lokale overheden het hoofd proberen te bieden aan het coronavirus, met maatregelen die een grote impact hebben op de economie en het dagelijks leven van alle inwoners.

In deze tijd van onzekerheden kiezen wij voor enige terughoudendheid in deze kaderbrief. Wij vinden het verstandig de meer integrale afwegingen en beleidskeuzes te maken op het moment dat we meer zicht hebben op de impact van de corona crisis voor Heemstede en de waarschijnlijk negatieve gevolgen van de herverdeling van het gemeentefonds

Dit betekent dat voor nu gekozen wordt voor behoudend financieel beleid en geen nieuwe bestuurlijke prioriteiten in deze kaderbrief worden toegevoegd. De focus ligt op reeds staand beleid en eerder geformuleerde bestuurlijke prioriteiten, en op de opstart- en herstelfase voor Heemstede i.v.m. de coronacrisis.

1.1 Corona crisis en opstart en herstel fase

Medio maart tot heden stonden in het teken van korte termijn maatregelen om de ontstane crisissituatie het hoofd te bieden in onze gemeente. Als lokale overheid staat de gemeente dicht bij de inwoners, en ook in deze moeilijke tijd staat de ambtelijke organisatie klaar om inwoners en bedrijven te ondersteunen met goede informatie, vertaling van landelijke maatregelen en de uitvoering van landelijke regels, zoals de ondersteuning aan ZZP-ers.

Op dit moment zijn de corona maatregelen versoepeld en start onze samenleving voorzichtig op. Horeca is geopend, basisscholen weer begonnen en er kan weer gesport worden. De afgelopen periode hebben we ook ingezet op het ondersteunen van onze inwoners, ondernemers en instellingen door onder andere het noodfonds voor sport, cultuur en maatschappelijke instellingen, aanvullende financiële maatregelen voor ondernemers, en maatwerk voor ondernemers om horeca en terrassen weer te openen. Extra aandacht is ook gegaan naar kwetsbare inwoners van Heemstede, in nauwe samenwerking met maatschappelijke en zorgorganisaties.

Wij vinden het van belang om ook in de toekomst dichtbij onze inwoners te blijven en deze blijvend bij te staan en te steunen waar dit mogelijk is.

Het gaat op dit moment nog voornamelijk om het hier en nu en het bestrijden van de directe gevolgen van de coronacrisis. Voor 2021 en verder spelen juist de indirecte gevolgen van de coronacrisis een grote rol, op sociaal-maatschappelijk en economisch vlak. De korte en langere termijn effecten voor onze Heemstedse instellingen, ondernemers en inwoners zijn dan ook nog ongewis. Richting de programmabegroting 2021 – 2024 zal er meer zicht zijn op het verloop van de coronacrisis en de daaruit voortvloeiende structurele gevolgen.

1.2 Duurzaam Heemstede

De Gemeente Heemstede wil in 2040 energieneutraal en in 2050 aardgasvrij zijn. De gemeente neemt hier een voorbeeldfunctie, zoals in het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed en de schoolgebouwen. Ook de openbare verlichting wordt energiezuiniger en inwoners worden gestimuleerd energie te besparen. Nieuwbouw is zoveel mogelijk aardgasvrij. De duurzaamheidsambities van de gemeente Heemstede zijn vertaald in de vastgestelde Nota Duurzaamheid 2020-2024 (raad april 2020) inclusief het uitvoeringsprogramma 2020/2021. Hier zal verder uitvoering aan worden gegeven, hierbij moet wel worden opgemerkt dat sommige onderwerpen ook landelijk een gewijzigd proces volgen door de corona crisis, o.a. opstellen van een Regionale Energiestrategie voor Noord-Holland Zuid en de invoering van de Omgevingswet zijn uitgesteld. Belangrijke onderwerpen waar verder uitvoering aan wordt gegeven zijn o.a.: Transitievisie Warmte, circulair aanbesteden, minimaliseren afval van 200kg naar 30 kg per persoon in 2025, afronden stresstest klimaatadaptatie, het versterken van de biologische diversiteit, stimuleren en faciliteren duurzame vormen van vervoer. De ruimtelijke implicaties op het gebied van duurzaamheid worden in Omgevingsvisie geborgd. Hierin worden de diverse duurzaamheidsthema's zichtbaar. En het benutten van de koppelkansen tussen de diverse beleidsvelden zoals ecologie, energietransitie, circulair

bouwen, klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit is essentieel om de duurzaamheidsdoelen op een effectieve en efficiënte manier te bereiken.

1.3 Veilig Heemstede

Heemstede is een veilige en leefbare gemeente om in te wonen, te werken en te recreëren. Om dit te behouden blijven we hier, samen met onze partners van veiligheid en zorg, aan werken. Ook inwoners en ondernemers hebben een actieve rol in het veilig houden van Heemstede. We werken persoonsgericht en gaan uit van preventie en pas als uiterst middel gebruiken we repressie. Tegelijkertijd staan we voor een slagvaardige overheid, die doorpakt. In het Meerjarig-actieplan Integrale Veiligheid Heemstede 2020-2023 (raad mei 2020) zijn de beleidsdoelen vastgesteld.

In Heemstede is het vanzelfsprekend dat partners in het veiligheids- en het zorgdomein (incl. onderwijs) samenwerken op preventie en casuïstiek, denk aan verward gedrag, kindermishandeling, misbruik en middelengebruik. De verbinding tussen zorg en veiligheid is extra van belang in het kader van de corona crisis.

Binnen het thema veilige en leefbare wijken, centrum en bedrijventerreinen hanteren we een integrale aanpak, inclusief bewoners en ondernemers. We zetten in op zaken als overlast (wonen en jeugd), high impact crimes (diefstal en inbraak) en verkeer. Daarnaast zijn we een weerbare gemeente (overheid, ondernemers en inwoners), die ondermijning herkent, stopt, en herhaling voorkomt. Andere onderwerpen die voorbij komen zijn aanpak cybercrime en natuurlijk de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

1.4 Sociaal Heemstede

In het Sociaal Domein zetten we ons in voor een samenleving waarin iedereen, van jong tot oud, van arm tot rijk, meedoet en zich ontplooit. Hiervoor is een breed voorzieningenaanbod, van individueel tot specialistisch (hulp)aanbod, maar ook sportieve en culturele voorzieningen beschikbaar. In het vastgestelde beleidsplan Sociaal Domein hebben we, voortvloeiend uit de doelstellingen, drie kernthema's voor de komende jaren geformuleerd;

- het versterken van de sociale basis en het informele netwerk,
- een gezonde omgeving en
- toeleiding en ondersteuning.

Maatwerk is hierbij uitgangspunt. We zijn ons inhoudelijk aan het voorbereiden op de nieuwe wetgeving (inburgeringswet en decentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang). En we staan aan de vooravond van nieuwe verwervingen op jeugdhulp en WMO. Ook geven we uitvoering aan de preventieve maatregelen en het versterken van netwerken

2. Het financieel meerjarenperspectief 2021-2024

In onderstaande tabel is het financieel meerjarenbeeld voortvloeiend uit deze kaderbrief weergegeven. De bestaande meerjarenbegroting wordt als uitgangspunt gehanteerd. Dit betekent dat de uitkomst van de vastgestelde begroting 2020 inclusief de 1^e begrotingswijziging 2020 en het amendement “Geen verhoging OZB” als startpositie wordt gehanteerd. De financiële mutaties zijn daarbij ingedeeld in 4 categorieën, namelijk:

- structurele effecten voortvloeiend uit de voorjaarsnota 2020;
- gewijzigde jaarlasten voortvloeiende uit het (voorgenomen) geactualiseerde investeringsplan;
- autonome ontwikkelingen vanaf 2021;
- financiële effecten meicirculaire 2020.

Tabel: geactualiseerd financieel perspectief 2021-2024 (bedragen x 1 euro, min is nadeel)

Toelichting	2021	2022	2023	2024
Saldo begroting 2020 (incl. 1e begrotingswijziging 2020)	696.000	687.000	894.000	894.000
Amendement Geen verhoging OZB	-125.000	-250.000	-250.000	-250.000
Startpositie kaderbrief	571.000	437.000	644.000	644.000
Structurele effecten voorjaarsnota 2020	-346.000	-378.000	-373.000	-335.000
Geactualiseerd investeringsplan 2021-2024	172.000	71.000	-15.000	60.000
Autonome ontwikkelingen vanaf 2021	-547.500	-455.500	-418.500	-140.500
Financiële effecten meicirculaire 2020	-49.000	141.000	-138.000	-443.000
Geactualiseerd financieel perspectief 2021-2024	-199.500	-184.500	-300.500	-214.500

De startpositie van de kaderbrief

De in november 2019 vastgestelde begroting 2020 liet voor de komende jaren een positief financieel beeld zien oplopend van € 32.000 in 2021 naar € 386.000 in 2023. In de begrotingsraad van 8 november 2019 is ook het raadsvoorstel “Eerste begrotingswijziging 2020” vastgesteld. In dit voorstel zijn o.a. de effecten van de septembercirculaire 2019 en de structurele effecten van de najaarsnota 2019 verwerkt. De uitkomst van de begroting 2020 incl. de 1e begrotingswijziging 2020 is bijgesteld naar € 696.000 positief in 2021 oplopend naar € 894.000 positief in 2023. Daarnaast is in de begrotingsraad het amendement “Geen verhoging ozb” aangenomen. De raad heeft besloten: “De in de (meerjaren) begroting 2020-2023 voorgenomen structurele verhoging van de OZB –namelijk 2% in 2021 en 4% vanaf 2022- te laten vervallen en de wegvallende inkomsten te dekken door in 2021 € 125.000 en vanaf 2022 € 250.000 te verrekenen met de saldi vanuit de bijgestelde meerjarenbegroting 2020-2023 (zie Eerste begrotingswijziging 2020 p.1)”.

Structurele effecten voorjaarsnota 2020

Het voornemen is de voorjaarsnota 2020 vast te stellen in de raad van 25-6-2020. De structurele financiële effecten van afgerond € 300.000 zijn verwerkt in deze kaderbrief. Voorbeelden van ontwikkelingen met een grote financiële impact zijn: dividend BNG € 20.000, bijdrage Veiligheidsregio Kennemerland (inclusief GGD) € 65.000, kosten wegen (incl. schoonhouden) € 65.000, uitvoeren baggerplan € 25.000; kosten openbare verlichting € 35.000.

In de Voorjaarsnota 2020 is een incidenteel nadeel opgenomen van € 43.000 voor leerlingenvervoer. Dit betreft echter een structureel nadeel. Dit is verwerkt in de cijferreeks in bovenstaande tabel.

Autonome ontwikkelingen vanaf 2021

In hoofdstuk 4 van deze kaderbrief zijn per programma de (financiële) autonome ontwikkelingen vanaf 2021 toegelicht. Dit zijn financiële ontwikkelingen voortvloeiend uit technisch noodzaak en wettelijke vereisten ed. De autonome ontwikkelingen leiden tot een nadeel van € 547.500 in 2021 aflopend naar € 140.500 in 2024. Voorbeelden van autonome nadelen zijn: bijstelling van de maatstaven (bv. aantal inwoners, woningen, WOZ-waarde) voor de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds € 141.000 en dividend Stedin € 235.000.

Effecten van de meicirculaire 2020

De effecten van de meicirculaire 2020 bedragen € 49.000 nadelig in 2021 oplopend naar € 443.000 in 2024. In het volgende hoofdstuk (zie paragraaf 3.1) wordt een toelichting gegeven op de meicirculaire 2020.

Kanttekeningen bij de tabel

Voor een juiste interpretatie van de getallen van het geactualiseerd meerjarenbeeld in de tabel, is het van belang dat de in hoofdstuk 3 genoemde financiële ontwikkelingen ook in ogenschouw worden genomen. Hiermee wordt bedoeld dat in de tabel in ieder geval nog **niet** zijn verwerkt de mogelijke financiële consequenties voortvloeiende uit:

- De herverdeling van het gemeentefonds vanaf 2022;
- De coronacrisis: denk aan de structurele gevolgen van de recessie en een mogelijke korting op het gemeentefonds en de kosten voor mogelijke tijdelijke coronamaatregelen voor 2021;
- De nieuwe normeringssystematiek van het gemeentefonds vanaf 2022;
- De inzet van de verkoopopbrengst van de aandelen energiebedrijf Eneco;
- De invoering van de nieuwe Omgevingswet;
- De uitvoering van de motie “Parkeer de verhoging”;
- De actualisatie van de duurzame onderhoudsplannen tennisparken HBC en Groenendaal;
- De verduurzaming van een aantal gemeentelijke gebouwen.

Tot slot: een sluitend meerjarenperspectief

Zoals ook in de inleiding staat geschreven staan we voor de uitdaging om in november een begroting 2021 vast te stellen die structureel in evenwicht is. Dat wil zeggen dat er sprake is van een reëel en duurzaam materieel begrotingsevenwicht tussen structurele baten en lasten.

Het geactualiseerd meerjarenperspectief 2021-2024 laat op dit moment een negatief financieel meerjarenbeeld zien. Er is sprake van een nadeel van respectievelijk € 199.500, € 184.500, € 300.500 en € 214.500 in de jaren 2021-2024. Wij realiseren ons dat deze cijfers vele onzekerheden bevatten. Maar ook in deze turbulente tijden staan wij voor een duurzaam financieel beleid. De doelstelling is een sluitende meerjarenbegroting 2021-2024 in het najaar vast te stellen. Wij houden nauwlettend de vinger aan de pols. De uitzonderlijke situatie vraagt van ons om “pas op de plaats te maken”. Oplossingen om mogelijke financiële tegenvallers op te vangen zoeken wij in het stellen van bestuurlijke prioriteiten. Belangrijk is een juiste balans te vinden tussen de uitvoering van de reguliere taken van de gemeente, bestaande prioriteiten in het kader van een duurzaam, veilig, sociaal en democratisch Heemstede en de uitvoering van de rijksmaatregelen als gevolg van de coronacrisis.

3. Financiële hoofdlijnen

In dit hoofdstuk worden de actuele financiële thema's (sociaal domein, IHP en Eneco), risico's, lokale lasten en het weerstandsvermogen, beschreven. Sommige van deze ontwikkelingen kunnen een effect hebben op het in het vorige hoofdstuk geschetste financieel meerjarenperspectief.

3.1 De meicirculaire 2020

In deze kaderbrief zijn de financiële gevolgen van de meicirculaire 2020 van het Rijk verwerkt voor de jaren 2021-2024. De effecten voor 2020 en eerdere jaren zijn verwerkt in een aparte brief aan de raad bij de Voorjaarsnota 2020. In deze brief wordt ook ingegaan op het compensatiepakket van de Rijksoverheid aan gemeenten voor de kosten 2020 van de coronacrisis.

Het gemeentefonds is voor de gemeente Heemstede de belangrijkste inkomstenbron en vertegenwoordigt meer dan de helft van de gemeentelijke inkomsten. De ontwikkeling van het gemeentefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van "samen de trap op en samen de trap af" hebben wijzigingen direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De mutatie van het gemeentefonds als gevolg van stijging of daling van de rijksuitgaven staat bekend als het "accres". Door de coronacrisis is deze systematiek door het Rijk (tijdelijk) aangepast.

De meicirculaire 2020 laat voor de jaren 2021-2024 het volgende financieel beeld zien (min is nadeel):

Jaar	Financieel effect
2021	- € 49.000
2022	+€ 141.000
2023	- € 138.000
2024	- € 443.000

De belangrijkste punten uit de meicirculaire voor de periode 2021-2024 zijn:

Accressen 2020 en 2021 zijn als gevolg van de coronacrisis door het Rijk bevroren

Als onderdeel van het compensatiepakket Coronamaatregelen worden de accressen voor 2020 en 2021 bevroren. De fondsbeheerders hebben na overleg met de VNG besloten om de accressen voor de lopende kabinetsperiode, het jaar 2020 en 2021, vast te klikken op het niveau van deze meicirculaire. Dit betekent dat er geen afrekening plaatsvindt. Daarmee wordt rust en stabiliteit in het begrotingsbeeld bereikt, voor zowel gemeenten als rijksoverheid. Als er zich grote onverwachte wijzigingen voordoen zullen de fondsbeheerders hierover met het IPO (Interprovinciaal Overleg) en de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) in gesprek gaan. Naar analogie van het accres zal ook het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) in 2020 en 2021 worden bevroren.

Extra gemaakte kosten door het Rijk door het coronavirus tellen niet mee voor de "trap-op, trap-af systematiek".

De extra uitgaven die het Rijk nu maakt in het kader van het coronavirus tellen niet mee voor de zogeheten "trap-op, trap-af-systematiek". Normaliter leiden hogere rijksuitgaven automatisch tot meer geld voor gemeenten en onderbesteding door het Rijk tot minder geld. De minister van Financiën heeft gemeenten laten weten dat deze systematiek niet geldt voor de "corona-uitgaven".

Nieuwe normeringssystematiek vanaf 2022

De huidige normeringssystematiek ("samen de trap op en af") wordt opnieuw geëvalueerd. Het is aan een nieuw kabinet om in overleg met de medeoverheden te besluiten hoe in de toekomst met het accres om te gaan. Het rapport van de evaluatie van de normeringssystematiek, waar ook het IPO en de VNG bij betrokken zijn, zal naar verwachting in het najaar 2020 worden gepubliceerd. De doelstelling is de nieuwe normeringssystematiek in 2022 wordt ingevoerd. Beoogd wordt meer stabiliteit in de inkomstenstroom bij gemeenten te realiseren.

Herverdeling gemeentefonds per 2022

De beheerder van het gemeentefonds (ministerie BZK) werkt samen met de VNG aan een herijking van de verdeling van het gemeentefonds. De verwachting is dat de resultaten in de decembercirculaire 2020 worden gepubliceerd. Echter de voorlopige resultaten (die niet bekend zijn en ook niet bekend zullen worden gemaakt) waren aanleiding voor de minister van BZK om aanvullend onderzoek te doen. In een brief van 26 februari jl. schrijft de minister aan de Tweede Kamer dat op basis van de eerste uitkomsten van het onderzoek de nieuwe verdeling een herverdeling van middelen naar grotere gemeenten zou betekenen en ook dat de effecten voor sommige gemeenten fors zouden zijn. In de media werd geschreven dat 2 van de 3 gemeenten er op achter uit zouden gaan.

Na verdere verfijning via het aanvullend onderzoek komt de minister aan het eind dit jaar met een definitief voorstel voor de nieuwe verdeling, waarna duidelijkheid ontstaat over de uiteindelijke effecten voor alle gemeenten. Voorts is gemeld dat vanuit een oogpunt van zorgvuldigheid en draagvlak de invoer van het nieuwe verdeelstelsel een jaar wordt uitgesteld, dat wordt dus nu 2022. Rekening wordt gehouden met een overgangsregeling van 4 jaar met een maximaal nadeel van € 25 per inwoner per jaar. Dit komt overeen met een nadeel van € 685.000 per jaar cumulatief voor Heemstede. Dit zou voor Heemstede kunnen betekenen een nadeel van € 2,7 miljoen structureel (4 jaar x € 685.000 cumulatief). Daarboven geldt een afkoopregeling, maar die zal waarschijnlijk voor weinig gemeenten van toepassing zijn. Het is reëel om te veronderstellen dat de gemeente Heemstede bij de groep nadeelgemeenten behoort. In het financieel meerjarenbeeld is hiermee nog geen rekening gehouden.

Beschermde wonen

Verwezen wordt naar de tekst in hoofdstuk 4 programma 6 “Decentralisatie Beschermde wonen en Maatschappelijke opvang”.

Geen nieuws over extra middelen Jeugdwet

Het kabinet heeft vorig jaar extra middelen uitgetrokken voor de uitvoering van de Jeugdwet: € 420 miljoen in 2019, € 300 miljoen in 2020 en € 300 miljoen in 2021. Voor Heemstede betreft dit een totaalbedrag van € 901.000. Door de raad is besloten dit bedrag te storten in de reserve sociaal domein. Daarnaast heeft het kabinet met de VNG afgesproken dat een onderzoek wordt gedaan naar of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben (vanaf 2022). Het onderzoek vindt dit jaar plaats en de resultaten van het onderzoek worden in september 2020 verwacht en dienen als inbreng van de komende kabinetsformatie.

Nieuwe Inburgeringswet.

De verwachting is dat de nieuwe Inburgeringswet per 1 juli 2021 ingaat. De gemeente krijgt de regie op inburgering en moet de inburgeraar, in samenwerking met netwerkpartners, zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren. Bij deze meicirculaire wordt een nieuwe integratie-uitkering inburgering geïntroduceerd. De uitkeringen bedragen in 2020 € 34,4 miljoen (Heemstede € 54.000) incidenteel voor de invoeringskosten en vanaf 2021 € 27 miljoen (Heemstede € 38.000) oplopend tot € 66 miljoen (Heemstede € 92.000) in 2024.

Waardeontwikkeling woningen

In de raming van de algemene uitkering is de waardeontwikkeling van de woningen geactualiseerd. Aanpassing van de begrote waardecijfers 2020 naar de voorlopige belastingcapaciteit 2020 (waardepeildatum 1 januari 2019) geeft voor het gemeentefonds een nadeel van € 55.000. Voor 2021 is uitgegaan van de voorlopige belastingcapaciteit 2020 plus een waardestijging Heemstede 2019 van afgerond 11% (o.b.v. cijfers van het CBS). Omdat dit 4% hoger is dan de landelijke waardestijging van 7% betekent dit voor Heemstede een nadeel van € 298.000. Het totale nadeel ten opzichte van de begroting 2020 bedraagt hierdoor € 353.000 (€ 55.000 + € 298.000).

Loon/prijsontwikkeling 2021

Voor 2021 wordt aangesloten bij de loon/prijsontwikkeling opgenomen in de meicirculaire 2020 (CPB). Dit betekent 1,7% prijsontwikkeling (=consumentenprijsindex) en 3,1% (=loonvoet sector overheid inclusief incidentele looncomponent) voor loonontwikkeling. Het Rijk hanteert deze uitgangspunten ter bepaling van de algemene uitkering (grootste inkomstenbron van onze gemeente). Door deze percentages ook consequent door te voeren aan de lastenzijde van de begroting van Heemstede, ontstaat een evenwicht in de gehanteerde uitgangspunten. Een eventuele bijstelling van de

loon/prijzontwikkeling in de septembercirculaire 2020 kan vervolgens ook worden doorgevoerd aan de lastenzijde van de begroting.

De belastingtarieven en leges worden -conform de bestaande beleidslijn- verhoogd met het gemiddelde van de loonkostenontwikkeling (3,1%) en de prijsontwikkeling (1,7%). Dit houdt in dat het percentage voor 2021 uitkomt op 2,4%.

3.2 Dividenden

Door de coronacrisis staan de dividendinkomsten onder druk. In de bestaande meerjarenbegroting 2020-2023 (bron: programmabegroting 2020) is rekening gehouden met de volgende inkomsten uit dividenden:

OUD	2021	2022	2023	2024
BNG	348.900	348.900	348.900	348.900
Eneco	437.500	437.500	437.500	437.500
Stedin	437.500	437.500	437.500	437.500
Meerlanden	128.600	172.700	227.000	227.000
Totaal	1.352.500	1.396.600	1.450.900	1.450.900

Samengevat laten de (geactualiseerde) dividendinkomsten het volgende beeld zien.

NIEUW	2021	2022	2023	2024
BNG	328.900	328.900	328.900	328.900
Eneco	437.500	437.500	437.500	437.500
Stedin	202.500	202.500	202.500	202.500
Meerlanden	95.100	139.200	193.500	193.500
Totaal	1.064.000	1.108.100	1.162.400	1.162.400

Toelichting:

Dividend BNG

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft aan kredietinstellingen die onder haar toezicht staan met nadruk aangeraden de dividenduitkering op dit moment op te schorten tot in elk geval 1 oktober 2020, dan wel de dividenduitkering over 2019 geheel te schrappen. De BNG schort derhalve de dividenduitbetaling 2019 (te verantwoording in de jaarrekening 2020 Heemstede) op. De dividenduitkering is in de Voorjaarsnota 2020 structureel met € 20.000 verlaagd naar € 328.900.

Dividend Eneco

Als gevolg van verkoop van de aandelen Eneco vervalt structureel de dividenduitkering van € 437.500. Om in november 2020 een structureel sluitende begroting aan te kunnen bieden is het van belang dat -voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2021- duidelijkheid is over de wijze waarop dit nadeel wordt gedekt. In juni 2020 wordt daarvoor een voorstel aangeboden, waarover een besluit van de raad wordt gevraagd. Derhalve is de dividenduitkering in deze kaderbrief (technisch) nog opgenomen in de cijfers.

Dividend Stedin

Stedin en de aandeelhouderscommissie Stedin (AHC) zijn sinds 2019 met elkaar in gesprek over de lange termijn financiering (LTF). De reden dat de AHC en Stedin in een werkgroep met elkaar in gesprek zijn is omdat de huidige analyses van Stedin laten zien dat de financiering van de (toekomstige) investeringen in de energietransitie onder druk staan als gevolg van diverse ontwikkelingen die een negatieve impact kunnen gaan hebben op de financiële positie en kredietwaardigheid van Stedin. In de werkgroep LTF zijn Stedin en de AHC met elkaar in dialoog om de omvang van het financieringsprobleem en mogelijke oplossingsrichtingen (instrumenten c.q. beheersmaatregelen) in beeld te brengen. De uitkomst daarvan zal worden gepresenteerd in een gezamenlijk rapport voor de aandeelhouders waarbij het streven is deze voor het zomerreces gereed

te hebben met daarin een advies voor een door aandeelhouders te nemen principebesluit over de wenselijke oplossingsrichting(en). Na ontvangst van het rapport kan iedere aandeelhouder afzonderlijk zijn standpunt formuleren. Stedin en de AHC voorzien een te nemen principebesluit door de aandeelhouders in een AvA in het 3^e kwartaal. Na dit principebesluit is tijd nodig om het principebesluit verder uit te werken tot een definitief besluit dat door de aandeelhouders genomen moet worden om tot implementatie van het instrument over te gaan (de verwachting is 4^e kwartaal 2020 / 1^e kwartaal 2021).

Tot slot geeft de AHC aan dat verwacht wordt dat de dividendprognose voor de komende jaren lager zal uitvallen ten opzichte van eerdere jaren. In Heemstede wordt in de kaderbrief met deze ontwikkeling rekening gehouden. In hoofdstuk 4 Autonome ontwikkelingen is een nadere onderbouwing gegeven van de structurele dividendverlaging van € 235.000.

Dividend Meerlanden

Recentelijk is bekend geworden dat de dividenduitkering 2019 Meerlanden daalt met € 33.500 naar € 119.000. Dit houdt verband met resultaatdaling bij Meerlanden als gevolg van een economische crisis. In deze kaderbrief is de dividenduitkering structureel met dit bedrag neerwaarts bijgesteld. In aanvulling daarop dient gemeld te worden dat in de eerstkomende aandeelhoudersvergadering van Meerlanden het voorstel wordt gedaan de uitbetaling van het dividend niet te doen op het gebruikelijke moment, namelijk uiterlijk 4 weken na de algemene vergadering van aandeelhouders in juni, maar afhankelijk te maken van de ontwikkeling van deze crisis. Voorgesteld wordt uiterlijk op de algemene vergadering van aandeelhouders van december 2020 te besluiten of een dividenduitkering in 2020 verantwoord is gezien de liquiditeits- en resultaatontwikkeling van Meerlanden, de bereidheid van de banken om de komende maanden in de financieringsbehoefte van Meerlanden te voorzien en de voorwaarden die zij daarbij stellen.

3.3 Verkoop aandelen Eneco

In de raadsvergadering van 30 januari jl heeft de raad van de gemeente Heemstede ingestemd met de verkoop van de aandelen in Eneco Groep N.V. aan het consortium van Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Co. Inc. Ook de andere 43 (gemeentelijke) aandeelhouders van Eneco hebben besloten om hun aandelen in Eneco Groep N.V. te verkopen aan het hiervoor genoemde consortium. De aandelen zijn inmiddels overgedragen en de verkoopopbrengst van € 36,7 miljoen is ontvangen.

De verkoop van de aandelen Eneco in 2020 leidt tot:

- Een eenmalige opbrengst van € 36,7 miljoen ontvangen in 2020;
- Een structurele derving dividendopbrengst van € 437.500 per jaar met ingang van 2021;
- Een uitkering dividend Eneco 2019 ad. € 613.000 te ontvangen in 2020.

Uitgangspunt is dat de opbrengst van Eneco wordt ingezet om het verlies aan dividendopbrengsten te compenseren. In deze kaderbrief is nog geen rekening gehouden met de inzet van de verkoopopbrengst van de aandelen van Eneco. Als gevolg van verkoop van de aandelen Eneco vervalt structureel de dividenduitkering van € 437.500. Om in november 2020 een structureel sluitende begroting aan te kunnen bieden is het van belang dat -voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2021- duidelijkheid is over de wijze waarop dit nadeel wordt gedekt. In juni 2020 wordt daarvoor een voorstel aangeboden, waarover een besluit van de raad wordt gevraagd.

De verkoopopbrengst is bij de Voorjaarsnota 2020 gestort in de algemene reserve. In het raadsvoorstel van juni 2020 is in bijlage 1 een aantal scenario's voor inzet verkoopopbrengst aandelen Eneco in de algemene reserve opgenomen.

3.4 Sociaal domein

Op grond van de raadsmotie “Grenzen in Sociaal Domein” (raad 27 juni 2019) wordt periodiek bij de P&C-producten gerapporteerd over de ontwikkelingen in het sociaal domein.

Reserve sociaal domein

In de raad van 18 december 2019 zijn de uitgangspunten voor de reserve sociaal domein vastgesteld.

De reserve is gemaximeerd op een bedrag van € 2.800.000 aangevuld met:

- (1) een bedrag van € 850.000 ter financiering van al genomen raadsbesluiten vanaf 2019 en
- (2) de extra gelden voor jeugdzorg voor de jaren 2019, 2020 en 2021 van in totaal € 901.000.

De reserve dient met name om jaarlijkse fluctuaties tussen geraamde en werkelijke uitgaven en inkomsten sociaal domein op te vangen. Onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering is dat jaarlijks bij het opstellen van een (nieuwe) begroting de hoogte van de ramingen opnieuw wordt beoordeeld. Hierdoor wordt het risico voor fluctuaties zoveel mogelijk genivelleerd.

De stand van de reserve sociaal domein bedraagt per 31-12-2019 € 3.685.703. Dit bedrag bestaat uit:

- Het maximum bedrag van € 2.800.000;
- Een bedrag van € 536.063 ter financiering van genomen raadsbesluiten vanaf 2020;
- De extra gelden jeugdzorg van 2019 van € 349.640.

Het Beleidsplan sociaal domein 2019-2023 is vastgesteld in de raad van 28 november 2019. Op basis van deze uitgangspunten -en actuele inzichten- wordt de meerjarenbegroting 2021-2024 opgesteld. De hoogte van de reserve sociaal domein wordt toereikend geacht voor het opvangen van eventuele fluctuaties tussen de geraamde en werkelijke uitgaven voor het sociaal domein.

Wmo

Sinds de decentralisatie per 2015 zien we, zoals aangegeven in de halfjaar en jaarrapportages sociaal domein, een gestage stijging van het beroep dat inwoners doen op de algemene en maatwerkvoorzieningen Wmo. Hierdoor nemen de uitgaven jaarlijks in omvang toe.

De oorzaken van deze stijging liggen vooral in het langer zelfstandig wonen van ouderen en personen met psychische of psychiatrische problematiek (de extramuralisering). We verwachten dat dit ook in 2021 nog effect zal hebben. Ook zien we een stijging in de kosten van rolvoorzieningen (bv. scootmobielen), vanwege hogere tarieven. Daarnaast zien we vanaf 2019 een stijging als gevolg van de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Vanaf 2019 betalen inwoners die gebruik maken van een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening Wmo maandelijks een vast bedrag van € 19,00 (= landelijke regelgeving). We verwachten dat dit ook in 2021 leidt tot hogere uitgaven. Hier is rekening mee gehouden in de meerjarenbegroting 2020-2023.

Jeugdwet

Sinds de decentralisatie per 2015 zien we, zoals aangegeven in de halfjaar en jaarrapportages sociaal domein, een gestage stijging van het beroep dat jeugdigen doen op de individuele voorzieningen vanuit de Jeugdwet. We zien daarbij een toename van de complexiteit van de problematiek.

Ook zien we een toename van het beroep dat jeugdigen doen op specifiek de geestelijke gezondheidszorg. We zetten sinds 2020 in op de ondersteuning van de huisartsen door het bekostigen van een praktijkondersteuner jeugd GGZ. In 2021 evalueren we of we dit voortzetten. Ondanks dat verwachten we, conform het landelijke beeld, dat ook de gestage stijging ook nog effecten heeft in 2021. Ook hier is rekening mee gehouden in de meerjarenbegroting 2020-2023.

Aanbesteding zorgvraag Wmo en Jeugdwet

Na een aanbesteding samen met de gemeenten in de regio's Zuid-Kennemerland en IJmond zijn we per 2018 3-jarige overeenkomsten aangegaan met aanbieders voor het bieden van individuele voorzieningen op grond van de Jeugdwet en/of de Wet maatschappelijke ondersteuning. We zijn voornemens om deze overeenkomsten met één jaar te verlengen tot en met 2021. Dat betekent dat 2020 en 2021 in het teken staan van de voorbereiding op de verwerving, de daarin te maken (inhoudelijke) keuzes en de uiteindelijke aanbesteding.

3.5 Integraal huisvestingsplan

Het Integraal huisvestingsplan basisscholen (IHP) 2019-2039 is vastgesteld in de raad van 18 december 2019. Er is ook gekeken naar alternatieve financieringsmogelijkheden. Deze notitie is vastgesteld door het college op 17 maart 2020 en voorgelegd aan de commissie Samenleving om haar zienswijze hierop te geven. Uitkomst van dit onderzoek is dat het volledig alternatief financieren van het IHP voor Heemstede geen passende oplossing is. Er volgt nog wel een nader onderzoek samen met de schoolbesturen naar energieprestatiecontracten.

In dezelfde raad zijn de uitgangspunten voor de bestemmingsreserve integraal huisvestingsplan basisscholen vastgesteld. De reserve dient ter dekking van eenmalige inhaalafschrijvingen op onderwijsgebouwen, incidentele kosten tijdelijke onderwijshuisvesting en van eventuele financiële knelpunten gedurende de 20 jaar planperiode IHP. De stand van de reserve bedraagt per 31-12-2019 € 4.200.000.

Een onderdeel van deze kaderbrief is ook de actualisatie van het gemeentelijk investeringsprogramma. Hierin zijn ook opgenomen de investeringen voortvloeiend uit het IHP. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 5. Eventuele wijzigingen en daarmee financiële effecten naar aanleiding van nadere besluitvorming in juni 2020 rondom de uitvoering van het IHP, worden in de komende PC producten verwerkt.

3.6 Uitstel nieuwe Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet, die gepland stond voor 1 januari 2021, wordt uitgesteld. De ontwikkeling en implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), dat al achterliep op schema, loopt verdere vertraging op door de coronacrisis. Minister Van Veldhoven van Milieu en Wonen heeft de nieuwe invoeringsdatum bepaald op 1 januari 2022. Dit jaar wordt de implementatie verder voorbereid. De financiële opzet in het plan van aanpak 'De Omgevingswet in Heemstede en Bloemendaal' is daarvoor op dit moment nog steeds voldoende. De structurele consequenties van de invoering van de Omgevingswet voor de gemeentelijke begroting zijn nog niet bekend. Dit zal met de implementatie worden onderzocht. Daarbij wordt met name gekeken naar de hoogte van de leges en het eventuele beslag op de algemene middelen. De resultaten daarvan presenteren wij in de komende producten van de P&C cyclus.

3.7 Gemeentelijk parkeerbeleid

Vanwege de coronacrisis loopt de planning van de gemeentebrede discussie die gaat plaatsvinden over parkeerbeleid vertraging op. Dit betekent dat deze niet zal zijn afgerond ten tijde van de vaststelling van de begroting 2021.

Aan de gemeentebrede discussie is de definitieve besluitvorming over indexering van de parkeertarieven gekoppeld. De parkeertarieven zijn vanaf 2011 niet meer geïndexeerd (sindsdien € 1,50 per uur). In de bestaande meerjarenbegroting zijn de niet toegepaste indexeringen vanaf 2011 in 2021 verdisconteerd in de parkeertarieven. Dit betekent dat vanaf 2021 in het financieel meerjarenbeeld rekening is gehouden met een extra opbrengst van € 100.000. Als gevolg van de vertraging in de discussie over het parkeerbeleid kan dan ook voor 2021 nog geen rekening worden gehouden met deze extra opbrengst. Afhankelijk van eventuele doorwerking van de coronamaatregelen naar 2021 (lagere parkeeropbrengsten) zal bij de begroting ook daarmee nog rekening moeten worden gehouden.

3.8 Onderhoudsplannen

De onderhoudsbudgetten in de meerjarenbegroting moeten -volgens de wetgeving en onze toezichthouder de Provincie Noord-Holland- gebaseerd zijn op o.a. een recent beheerplan. Een recent beheerplan betekent dat deze maximaal vijf jaar oud mag zijn. Dit betekent dat voor het verslagjaar 2021 het beheerplan niet ouder mag zijn dan 2016.

De Duurzame Meerjarenonderhoudsplannen Tennisparken (DMJOP's) worden in 2020 opgesteld. Uitvoering van beide DMJOP's vindt plaats vanaf 2021. Met de mogelijke financiële consequenties is in deze kaderbrief nog geen rekening gehouden. De Duurzame Meerjarenonderhoudsplannen (DMJOP's) Sportcomplex Groenendaal (Sportcentrum en Sportpark) worden per 2024 nieuw opgesteld. Tot dan toe gelden de vigerende Meerjarenonderhoudsplannen Sportcentrum en Sportpark Groenendaal.

In juni wordt aan de commissie Middelen voorgelegd het resultaat van het gedane onderzoek naar verduurzaming van een aantal gemeentelijke gebouwen. Met de uitvoering van deze maatregelen is nog geen rekening gehouden in de exploitatie, de voorziening onderhoud gebouwen of het investeringsprogramma. In de begroting 2021 zal hierop worden teruggekomen.

3.9 Afval Energie Bedrijf Amsterdam (AEB)

Het Afval Energie Bedrijf Amsterdam (AEB) heeft in 2019 de gemoederen flink beziggehouden. Na het stillleggen van meerdere verbrandingsovens en een wankelende financiële positie stond het er niet goed voor met AEB en was er onzekerheid bij haar contractpartners. De gemeente Heemstede heeft een rechtstreeks contract met AEB voor de nascheiding en verbranding van restafval. Inmiddels is na flinke ingrepen de gehele verbrandingscapaciteit weer beschikbaar en is de gemeente Amsterdam financieel bijgesprongen. Op dit moment wordt gekeken naar een mogelijk (gedeeltelijke) verkoop van het AEB door de gemeente Amsterdam. Hiermee blijft de verwerking van ons restafval geborgd. Daarnaast lijkt het erop dat ons bestaande contract in haar huidige vorm gerespecteerd wordt bij een verkoop. Het huidige contract loopt tot 1 januari 2023. Samen met Meerlanden-gemeenten wordt gekeken naar een mogelijk vervolg-scenario.

3.10 Bedrijfsvoering

In de bestaande meerjarenbegroting zijn extra gelden geraamd voor een flexibel inhuurbudget en een aanvulling van de basisbezetting van de ambtelijke organisatie. Ter gedeeltelijke dekking van de formatie uitbreiding en verhoging van het flexibel budget is een taakstelling opgenomen voor de ambtelijke organisatie die oploopt van € 80.000 in 2021 en € 250.000 per jaar vanaf 2022. Voor 2021 is t.b.v. een ingroei van de taakstelling een onttrekking uit de algemene reserve geraamd van € 130.000. Over de realisatie van de jaarlijkse taakstelling wordt gerapporteerd in de jaarrekening.

Het is op dit moment onzeker in hoeverre de corona-crisis ook in 2021 nog beslag zal leggen op de organisatie. In de huidige context van 'start en herstel' geeft de corona-crisis extra taken op een aantal gebieden, en dan extra in de zin dat het reguliere werk ook zijn loop heeft. Het is aannemelijk dat in 2021 een dergelijke context nog steeds aan de orde kan zijn en wij dus meer aangewezen zijn op externe inhuur.

De corona-crisis heeft ons ook geleerd hoe belangrijk het is dat wij digitaal werken. Ons huidige niveau van digitaal werken maakte het mogelijk dat wij relatief makkelijk konden schakelen naar thuiswerken en ook onze dienstverlening konden continueren. Maar de les is ook dat we nog verder moeten investeren in het digitaal werken. Enerzijds om onze bedrijfscontinuïteit nog beter te kunnen borgen, maar anderzijds ook omdat onze hele omgeving in deze corona-crisis een digitale sprong heeft gemaakt waar we in mee moeten.

Op 18 december 2019 is de visie op informatievoorziening 2020 – 2024 besproken in de raad van de gemeente. De visie bevat thema's die een bijdrage leveren aan de digitale sprong. Omdat de visie nog niet is vastgesteld door de Raad en dus geen ambitieniveau is geformuleerd, kunnen de financiële consequenties nog niet worden ingeschat. Verwezen wordt ook naar hoofdstuk 4 autonome ontwikkelingen.

3.11 Weerstandvermogen

In de nota reserves en voorzieningen - weerstandvermogen 2019 (vastgesteld in de raad van 30 oktober 2019) is bepaald dat bij de beoordeling van het weerstandvermogen, de norm van 2,0 van het benodigde weerstandvermogen wordt gehanteerd met een bandbreedte van 1,8 - 2,2.

Voor de beoordeling van de benodigde weerstandscapaciteit worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Ratio	Beoordeling
> 2,0	uitstekende weerstandscapaciteit
1,4 – 2,0	ruim voldoende weerstandscapaciteit
1,0 – 1,4	Voldoende weerstandscapaciteit
< 1,0	Onvoldoende weerstandscapaciteit

De algemene reserve heeft per 1-1-2020 (excl. rekeningresultaat 2019) een stand van € 4.709.095. Conform de voorgestelde resultaatbestemming 2019 in de jaarrekening 2019 wordt een bedrag van € 745.130 toegevoegd aan de algemene reserve. In onderstaande tabel zijn de mutaties in de algemene reserve voor 2020 weergegeven.

Stand per 1-1-2020	4.709.095
<i>Toevoeging 2020:</i>	
- voorgestelde resultaatbestemming jaarrekening 2020	745.130
- verkoop aandelen Eneco (voorjaarsnota 2020)	36.677.707
<i>Onttrekking 2020:</i>	
- Incidentele kosten 2020 coronacrisis (voorjaarsnota 2020)	-88.200
- Fasering stijging afvalstoffenheffing (kadernota 2018-2021)	-100.000
Stand per 1-1-2021	41.943.732

In de begroting 2020 is een risico-omvang van € 2.050.000 opgenomen. Uitgaande van een risico-omvang van € 2.050.000 en een ratio weerstandvermogen van 2,0 (met een bandbreedte van 1,8 - 2,2) is een algemene reserve benodigd van minimaal € 3.690.000 miljoen (1,8 x € 2.050.000) en maximaal € 4.510.000 (2,2 x € 2.050.000). Per 1-1-2021 wordt de stand van de algemene reserve geprognosticeerd op bijna € 42 miljoen. Dit komt overeen met een ratio van 20.

Conclusie met kanttekeningen

We kunnen zondermeer concluderen dat het weerstandvermogen van Heemstede, door de verkoopopbrengst aandelen Eneco, uitstekend is. Echter bovenstaande berekening is technisch gebaseerd op het risicoprofiel opgenomen in de begroting 2020. Het coronavirus leidt waarschijnlijk tot een economisch recessie met alle onzekerheden van dien. Daarnaast vindt er nog een herverdeling plaats van het gemeentefonds met ingang van 2022. Dit zal effect hebben op het risicoprofiel van Heemstede. Conform de bestaande werkwijze vindt bij de begroting 2021 een actualisatie van het risicoprofiel plaats (Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing). Bovendien zal de raad nog een besluit gaan nemen over de inzet van de verkoopopbrengst van Eneco. Dit besluit kan ook gevolgen hebben voor de hoogte van de algemene reserve.

3.12 Lokale lastenontwikkeling

De reguliere beleidslijn is dat de jaarlijkse heffingen worden geïndexeerd voor loon/prijsindexering (inflatiecorrectie). Voor 2021 is deze geprognosticeerd op 2,4%. Zie paragraaf 3.1 voor een nadere onderbouwing van dat percentage.

De lokale heffingen die het meest effect hebben op de lokale woonlasten zijn: onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Ter informatie: Huishoudens met een eigen woning betalen onroerende zaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Huishoudens met een huurwoning betalen alleen afvalstoffenheffing.

Onroerende zaakbelastingen

Een woning in Heemstede heeft, conform de begroting 2020, een gemiddelde WOZ-waarde van € 541.000 (peildatum 1-1-2019). Een verhoging van de OZB met 1% levert een meeropbrengst op van € 65.000.

OZB tarief woningen (eigenaren) 2020:	0,0757%
OZB tarief niet-woningen (eigenaren + gebruikers) 2020:	0,2192%

Conform bestaand beleid is het voornemen de OZB-opbrengsten 2021 ten opzichte van de begroting 2020 te verhogen met een inflatiecorrectie van 2,4%. Dit komt overeen met een extra opbrengst van circa € 156.000, waarvan € 122.000 voor woningen en € 34.000 voor niet-woningen.

Rioolheffing

De hoogte van het tarief 2020 bedraagt € 221,42. Ten opzichte van het gemiddeld landelijk tarief van € 199 voor de rioolheffing is dat 11% hoger (bron: Coelo atlas 2020). Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid.

De volgende ontwikkelingen worden -naast de inflatiecorrectie- meegenomen ter bepaling van het tarief 2021 (ter informatie: een stijging van de rioollasten met afgerond € 30.000 komt overeen met 1% stijging van de rioolheffing):

- Als uitgangspunt geldt het Gemeentelijk Rioleringsplan Heemstede en Bloemendaal 2017-2021, vastgesteld in de raad van 29 juni 2017. De GRP projecten leiden tot een stijging van 1,0% ten opzichte van het tarief 2020;
- Aan de rioolinvesteringen wordt het rente-omslagpercentage toegerekend;
- De afschrijvingstermijn van rioolinvesteringen is met ingang van 2014 verhoogd van 60 jaar naar 70 jaar;
- Ter informatie: De omvang van de voorziening riolering bedraagt per 1-1-2020: € 535.000
- Conform het raadsbesluit van 27 juni 2013 wordt vanaf 2014 gespaard in een voorziening vervangingsinvestering riolering, zodat met ingang van 2023 de rioolinvesteringen ten laste van de voorziening kunnen worden gebracht. Jaarlijks is, als gevolg van dit besluit, in de meerjarenbegroting een oplopende reeks van € 55.000, als storting in de voorziening geraamd. Dit leidt tot een stijging van het riooltarief met 1,8%;

Daarnaast dient nog rekening te worden gehouden met indexering. Aangezien ca. 50% van de exploitatie-uitgaven kapitaallasten betreffen, is rekening gehouden met een doorwerking van de indexering met 1,2% (50% van 2,4% inflatiecorrectie).

Conclusie: de verwachting is dat het rioolrecht 2021 stijgt met 2,8 % exclusief de inflatiecorrectie. Inclusief inflatiecorrectie bedraagt de stijging 4,0%. Dit komt ook overeen met de verwachte stijging voor 2021 in de begroting 2020. Toegevoegd wordt dat, in de raad van juni, een raadsvoorstel over inzet Enecogelden, wordt voorgelegd. Afhankelijk van de besluitvorming hierover, kan dit een positief effect hebben op de ontwikkeling van het rioolrecht in 2021. Hiermee is in deze kaderbrief nog geen rekening gehouden.

Afvalstoffenheffing

De hoogte van het tarief 2020 (240 liter rolemmer) bedraagt € 322,18. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde ad. € 283 ligt het tarief in 2020 circa 14% hoger (bron: Coelo atlas 2020). Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid.

De afvalstoffenheffing stijgt in 2021 met 8,0% zonder de inflatiecorrectie als gevolg van de volgende ontwikkelingen:

		bedrag	Percentueel
1.	Lagere opbrengsten oud papier en bijstelling indexering 2020 , doorwerking vanuit de Voorjaarsnota 2020	90.000	2,6
2.	Daling bijdrage algemene reserve naar € 0	100.000	2,9
3.	Kapitaallasten invoer duurzaam afvalinzamelsysteem (omgekeerd inzamelen) € 74.000 + BTW component € 16.000	90.000	2,6
	Stijging kosten afvalstoffen	280.000	8,0

Toelichting tabel:

- Het nadeel van € 90.000 incl. BTW in 2021 is structureel en verwerkt in de Voorjaarsnota 2020;
- De onttrekking uit de algemene reserve ten gunste van de afvalstoffenheffing (kadernota 2018-2021) bedraagt € 100.000 in 2020 en € 0 in 2021. De onttrekking was bedoeld om de stijging van de afvalstoffenheffing te faseren;
  - In het raadsvoorstel "invoering duurzaam afvalbeleid 2020-2030" wordt in totaal een krediet van € 1.441.500 aangevraagd. Om rekening te kunnen houden met de kapitaallasten in de meerjarenraming maakt dit krediet onderdeel uit van het investeringsprogramma. Besluitvorming moet echter nog plaats vinden. Vrijgeven van het krediet is afhankelijk van besluitvorming raad over het afvalstelsysteem.

Benadrukt wordt dat nog geen rekening is gehouden met mogelijke (tijdelijke) effecten van de coronacrisis. Welke mogelijke effecten dit heeft voor 2021 is nog niet bekend.

De omvang van de voorziening afvalstoffen is per 1-1-2020 nihil. Ter informatie: een stijging van de kosten voor afvalstoffen met afgerond € 35.000 komt ongeveer overeen met 1% stijging van de afvalstoffenheffing.

Conclusie: de verwachting is dat de afvalstoffenheffing 2021 stijgt met 8 % excl. inflatiecorrectie. Daar komt nog een inflatiecorrectie bovenop van 2,4%. De totale stijging wordt geprognosticeerd op 10,4%. Dit is hoger dan de verwachte stijging voor 2021 in de begroting 2020.

Recapitulatie woonlasten voor inwoners Heemstede in 2020 en 2021

De woonlasten in 2020 voor een inwoner van Heemstede, welke eigenaar is van een woning met een gemiddeld WOZ-waarde van € 541.000 ziet er als volgt uit:

Belastingsoort	2020	2021	mutatie t.o.v. 2020
OZB (woning gemiddelde WOZ waarde Heemstede begroting 2020: 541.000 euro)	421	431	2,4%
Rioolheffing	221	230	4,0%
Afvalstoffenheffing (op basis van 240 liter rolemmer)	322	355	10,4%
Totaal	965	1018	5,4%

Extra stijging woonlasten (naast de inflatiecorrectie)

De totale woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht) voor een huiseigenaar met een woning met een gemiddelde WOZ-waarde stijgen in 2021, naast de inflatiecorrectie van 2,4%, met 3,0% ten opzichte van 2020. Dit betekent een totale stijging van € 53 per jaar (waarvan € 23 indexering en € 30 extra lastenverhoging).

Een huurder betaalt alleen afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing stijgt inclusief inflatie, met 10,4%. Dit betekent voor een huurder met een 240 liter rolemmer een totale stijging van € 33 (waarvan € 8 indexering en € 25 extra lastenverhoging).

Bij de opstelling van de begroting 2021 worden de kosten 2020 voor riool en afval (bv. kapitaallasten, kosten Meerlanden) in detail uitgewerkt. Ook het aantal aansluitingen wordt geactualiseerd. De definitieve tarieven 2021 OZB, riool en afval worden opgenomen in de belastingverordeningen 2021 en vastgesteld in de raad van december 2020.

4. Programma's met financieel kader: de autonome ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de autonome ontwikkelingen per programma toegelicht. We spreken van een autonome ontwikkeling als aan één van de volgende criteria wordt voldaan.

- is technisch noodzakelijk;
- is wettelijk vereist;
- niets doen levert gevaar op;
- het betreft uitvoering van bestaand beleid;
- is een expliciet besluit van het college/raad.

De bestaande meerjarenbegroting wordt daarbij als uitgangspunt gehanteerd. Dit betekent dat de bestaande ontwikkelingen in het meerjarenbeeld (begroting 2020 blz 30 t/m 37) niet opnieuw worden herhaald. Alleen de wijzigingen op het meerjarenbeeld -voor zover op dit moment bekend- zijn in dit hoofdstuk opgenomen. Het is immers op dit moment nog onzeker welke effecten de coronacrisis zal hebben voor 2021. De impactanalyse corona zal hier meer inzicht in moeten geven. Programma's waar -op dit moment- nog geen mogelijke autonome ontwikkelingen worden verwacht, zijn weggelaten.

Aan het eind van het hoofdstuk is een cijfermatige recapitulatie opgenomen van de financiële effecten voortvloeiend uit de autonome ontwikkelingen.

Programma 0 Bestuur en dienstverlening

Verkiezingen

In 2021 is rekening gehouden met de verkiezing voor de Tweede Kamer en in 2022 met de gemeenteraadsverkiezingen. Voor 2023 staan twee verkiezingen gepland, te weten Provinciale Staten en Waterschappen gecombineerd. In de begroting 2020 is uitgegaan van een te lage inschatting van de kosten voor een verkiezing. De gemiddelde kosten per verkiezing moet zijn € 40.000 i.p.v. € 32.500. De meerkosten voor de gecombineerde verkiezingen moet zijn € 15.000 i.p.v. € 10.000. De meerjarenbegroting is hier op aangepast. Dit verklaard de cijferreeks van € 7.500 nadeel in 2021 en 2022; € 12.500 in 2023 en € 2.500 voordeel in 2024.

In totaal is voor 2023 rekening gehouden met € 55.000 aan kosten. Thans wordt de jaarschijf 2024 toegevoegd aan het meerjarenbeeld. In 2024 worden de Europese verkiezingen gehouden (kosten € 40.000).

Er is nog geen beeld van wat de impact van de coronacrisis (1,5 meter samenleving) is op de wijze waarop verkiezingen georganiseerd gaan worden. En wat eventuele financiële gevolgen daarvan zijn. Zodra daar meer ver bekend is wordt dit in beeld gebracht binnen de op dat moment relevante fase binnen de P&C-cyclus.

Reisdocumenten

De vervangingstermijn van reisdocumenten is in 2014 aangepast van 5 naar 10 jaar. Hierdoor daalt de opbrengst van leges reisdocumenten in de periode 2019 t/m 2023. Hiermee is in het bestaande meerjarenbeeld rekening gehouden. De verwachting is dat vanaf 2024 het aantal aanvragen zich tot 2029 weer herstelt, maar de mate waarin zal afhankelijk zijn van de impact die de coronacrisis de komende jaren heeft op het reisgedrag van inwoners.

Informatiebeveiliging

Cybercriminaliteit neemt steeds verder toe, aanvallen richting bedrijven en overheden worden steeds gericht, gijzelsoftware wordt steeds vaker gebruikt. Om dit effectief tegen te gaan is niet alleen monitoring achteraf nodig maar ook pro-actieve monitoring om een aanval meteen te detecteren en dus ook meteen met tegenmaatregelen te kunnen reageren. Dit soort monitoring is moeilijk zelf te organiseren, dit vergt veel specifieke kennis en 24/7 inzet. De VNG heeft bij de aanbestedingen voor GGI (Gemeentelijke Gezamenlijke Infrastructuur) ook een aanbesteding voor een SOC gedaan. Dit is een Security Operation Center waar 24/7 gespecialiseerde monitoring wordt uitgevoerd. Naast dat deze monitoring noodzakelijk is voor een goede beveiliging, is het ook een van de verplichte maatregelen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, de baseline die per 1-1-2020 voor de

hele overheid geldt. De investering bedraagt € 27.000 af te schrijven in 4 jaar. Deze is opgenomen in het investeringsprogramma (zie hoofdstuk 5) De jaarlijkse beheerkosten bedragen € 37.500 per jaar.

GRIT (Gemeenschappelijke Regeling Informatie Technologie)

Per 1 januari 2016 is de lichte gemeenschappelijke regeling GRIT (samenwerking met Bloemendaal) van start gegaan. Met deze regeling is onder andere het uitbesteden van de dienstverlening voor onze digitale werkplek, de gemeentelijke infrastructuur (met uitzondering van het fysiek leggen van bekabeling), mobiele telefonie en personele kosten ten behoeve van de regievoering op uitbestede dienstverlening geregeld. Hierin zijn ook de investering voor het nieuw aan te besteden Wifi netwerk, vervanging smartphones, laptops en randapparatuur geregeld. Kosten met betrekking tot uitrol GT-connect, het nieuw telefoniesysteem aanbesteedt vanuit de VNG in 2019 en waar wij als gemeente op hebben ingeschreven, is hierin niet inbegrepen. De gemeente Bloemendaal neemt afgerond 46% van de GRIT kosten voor zijn rekening en Heemstede de resterende 54%. Vanaf 2021 komt het Heemstede GRIT aandeel uit op de volgende bedragen: 2021 € 1.178.000, 2022 € 1.185.000, 2023 € 1.210.000 en 2024 € 1.187.000. Ten opzichte van het bestaande meerjarenbeeld is sprake van een beperkt financieel voordeel.

Algemene uitkering: decembercirculaire 2019 en actualisatie maatstaven

De algemene uitkering is geactualiseerd met de effecten uit de decembercirculaire 2019 en de actualisatie van de maatstaven. Dit leidt tot een negatief financieel effect van respectievelijke € 141.000 in 2021, € 192.000 in 2022, € 140.000 in 2023 en € 11.000 in 2024.

Dividend Stedin

Stedin en de aandeelhouderscommissie Stedin hebben laten weten dat verwacht wordt dat de dividendprognose voor de komende jaren lager zal zijn. Door de stijgende investeringsopgave en de stijging van de tarieven Tennet daalt de winst en daarmee het dividend. Over 2019 heeft de Stedin een resultaat na belasting van € 64 miljoen behaald waarvan aan de aandeelhouders 50% wordt uitgekeerd en dat is eenmalig vermeerderd met € 20 miljoen. Dit komt uit op een dividendumkering van € 288.500 (o.b.v. 50% van € 64 mln) + € 180.000 (o.b.v. € 20 mln) = € 468.500. Vanaf 2021 wordt rekening gehouden met een dividendumuitbetaling gebaseerd op een dividendumkering van € 22,5 mln hetgeen voor Heemstede overeenkomt met een bedrag van € 202.500. In de meerjarenbegroting is gerekend met een structurele dividendumuitkering van € 437.500 zodat er sprake is van een structureel nadeel van € 235.000.

Dividend Meerlanden

Recentelijk is bekend geworden dat de dividendumuitkering 2019 Meerlanden daalt met € 33.500 naar € 119.000. Dit houdt verband met resultaatdaling bij Meerlanden als gevolg van een economische crisis. In deze kaderbrief is de dividendumuitkering structureel met dit bedrag neerwaarts bijgesteld. In aanvulling daarop dient gemeld te worden dat in de eerstkomende aandeelhoudersvergadering van Meerlanden het voorstel wordt gedaan de uitbetaling van het dividend niet te doen op het gebruikelijke moment, namelijk uiterlijk 4 weken na de algemene vergadering van aandeelhouders in juni, maar afhankelijk te maken van de ontwikkeling van deze crisis. Voorgesteld wordt uiterlijk op de algemene vergadering van aandeelhouders van december 2020 te besluiten of een dividendumuitkering in 2020 verantwoord is gezien de liquiditeits- en resultaatontwikkeling van Meerlanden, de bereidheid van de banken om de komende maanden in de financieringsbehoefte van Meerlanden te voorzien en de voorwaarden die zij daarbij stellen.

Realisatie visie Informatievoorziening

Op 18 december 2019 is de visie op informatievoorziening 2020 – 2024 besproken in de raad van de gemeente. De volgende thema's staan in deze visie centraal:

- Doorontwikkeling Dienstverlening
- Data-gedreven sturing
- Integraal (samen)werken
- Een stevige basis
- Innovatieve IV inzet
- Doorontwikkelen IV-organisatie

De visie en realisatie daarvan heeft als doel te blijven te voldoen aan de wetgeving en eisen en wensen die inwoners en ondernemers van de gemeente stellen aan de gemeente. De visie op Informatievoorziening geeft ook uitvoering aan de aanbevelingen vanuit het rekenkamerrapport. Omdat de visie nog niet is vastgesteld door de Raad en dus geen ambitieniveau is geformuleerd, kunnen de financiële consequenties nog niet worden ingeschat. Om die reden is bij dit onderwerp een pm post opgenomen.

Programma 1 Veiligheid

Actieplan Veiligheid

Recentelijk is het actieplan Integrale Veiligheid door de Raad vastgesteld. De komende maanden zal worden gekeken naar de implicaties voor de uitvoering zodat - indien van toepassing - de consequenties in de begroting kunnen worden verwerkt.

Programma 2 Verkeer, vervoer, waterstaat

Gemeentelijk parkeerbeleid

Vanwege de coronacrisis loopt de planning van de gemeentebrede discussie die gaat plaatsvinden over parkeerbeleid vertraging op. Dit betekent dat deze niet zal zijn afgerond ten tijde van de vaststelling van de begroting 2021.

Aan de gemeentebrede discussie is de definitieve besluitvorming over indexering van de parkeertarieven gekoppeld. De parkeertarieven zijn vanaf 2011 niet meer geïndexeerd (sindsdien € 1,50 per uur). In de bestaande meerjarenbegroting zijn de niet toegepaste indexeringen vanaf 2011 in 2021 verdisconteerd in de parkeertarieven. Dit betekent dat vanaf 2021 in het financieel meerjarenbeeld rekening is gehouden met een extra opbrengst van € 100.000. Als gevolg van de vertraging in de discussie over het parkeerbeleid kan dan ook voor 2021 nog geen rekening worden gehouden met deze extra opbrengst. Afhankelijk van eventuele doorwerking van de coronamaatregelen naar 2021 (lagere parkeeropbrengsten) zal bij de begroting ook daarmee nog rekening moeten worden gehouden.

Watergangen: strategische agenda

De uitvoering strategische agenda Rijnland (€ 40.000) loopt tot en met 2021 en vervalt daarna structureel. Het is geen onderdeel van het rioolrecht maar maakt wel deel uit van het Gemeenschappelijk Rioleringsplan 2018-2021, dat in 2021 opnieuw zal worden opgesteld.

Programma 4 Onderwijs

Nieuwe urennorm voor gymnastiekonderwijs

Scholen in het primair onderwijs worden verplicht om minimaal twee uur gym per week te verzorgen. Dit wordt vastgelegd in de wet. Er is een overgangperiode van drie jaar om te voldoen aan de nieuwe norm. Vooralsnog worden er door het rijk geen extra middelen beschikbaar gesteld. Met de overgangperiode krijgen scholen en gemeenten ruimte om de benodigde faciliteiten te regelen. De logistieke en financiële consequenties zullen in beeld worden gebracht.

Programma 6 Sociaal Domein

Inburgeringswet

Op 1 januari 2021 gaat de nieuwe Wet inburgering in. De gemeente krijgt de regie op inburgering en moet de inburgeraar, in samenwerking met netwerkpartners, zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren. Wij organiseren dit met een goede aansluiting op de lokale infrastructuur en met benutting van schaalvoordeel op regionaal niveau. In een sluitende ketenaanpak hebben de partners in verschillende levensdomeinen een plek in de inburgering. We gaan voor duurzaam inburgeren: dat betreft alle levensdomeinen, maar de Wet inburgering legt het accent op werk in combinatie met taalontwikkeling.

De gemeenten ontvangen van het Rijk middelen voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering. In de Meicirculaire 2020 wordt dit opgenomen en in de begroting 2021 wordt deze informatie verwerkt. Uitgangspunt is dat de middelen die gemeenten ontvangen toereikend moeten zijn voor de uitvoering. Als dit onvoldoende is zullen wij een apart voorstel aan de raad voorleggen.

Decentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Het Rijk is voornemens de middelen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang aan individuele gemeenten uit te keren, in plaats van aan de centrumgemeenten. Dit vergt de nodige voorbereiding. Deze decentralisatie wordt naar verwachting per 2022 geëffectueerd. De mogelijke financiële consequenties die voortvloeien uit deze wetgeving zijn op dit moment nog niet bekend. Dit is meegenomen als risico bij de reserve.

Regionale gezondheidsnota

In 2020 wordt de nieuwe landelijke gezondheidsnota gepresenteerd. De volgende thema's staan in deze nota centraal:

- Vitaal ouder worden
- Druk op het dagelijks bestaan voor jeugd en jongeren
- Leefstijl (overgewicht, roken en alcohol)
- Gezondheidsbevordering in de fysieke en sociale omgeving

Op basis van deze nota wordt samen met de GGD Kennemerland een regionale gezondheidsnota ontwikkeld. Deze zal naar verwachting eind 2020 door de bestuurscommissie Publieke Gezondheid & Maatschappelijke Zorg van de VRK Kennemerland vastgesteld worden. Vervolgens zal elke gemeente een lokaal uitvoeringsprogramma maken. In dit programma wordt aansluiting gezocht bij de activiteiten die voortvloeien uit de Beleidsnota Sociaal Domein en de moties op het gebied van de Rookvrije Generatie en de Dementievriendelijke gemeente.

Hoewel op dit moment nog niet bekend is welke acties uit de gezondheidsnota voortvloeien, is het wenselijk een uitvoeringsbudget beschikbaar te stellen. Met dit budget wordt er ruimte gecreëerd voor gezondheidsinterventies. Het uitvoeringsbudget is onderdeel van het budget preventieve activiteiten Sociaal Domein.

Samenwerking zorg en veiligheid

- Veilig Thuis (VT): een stijging van het aantal meldingen en de doorontwikkeling van de extra taken, waaronder de crisisdienst-functie en het MDCK/MDA++, brengen extra kosten met zich mee.
- Casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid vraagt om goede casusregie op de samenwerking tussen de betrokken partijen (o.a. politie, woningbouwcorporaties, GGZ, gemeente). Op lokaal niveau is de gemeente de geëigende partij om deze regie uit te voeren.
- De VNG heeft eind 2019 het bestuurlijk akkoord re-integratie ex-justitiabelen ondertekend, waarin de gemeenten zich committeren aan het versterken van de inzet voor de re-integratie van ex-gedetineerden.
- Het Landelijk programma Geweld Hoort Nergens Thuis is gericht op het voorkomen van- en effectief optreden bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Elke veiligheidsregio dient hiervoor een regiovisie op te stellen waarin de relevante speerpunten worden benoemd. De uitvoering van deze speerpunten vraagt om extra inzet door de gemeente en partijen waarvan de gemeente opdrachtgever is.
- Met de invoering van VT onder de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) wordt de governance structuur van de VRK voor onderdelen op het snijvlak van zorg en veiligheid tegen het licht gehouden.

Het is nog niet duidelijk wat bovenstaande structureel meer gaat kosten. Vooral nog worden de kosten binnen de bestaande begroting opgevangen en worden de uitgaven gemonitord. Het project Zorg en Veiligheid wordt begin 2021 geëvalueerd, waarmee ook de kosten voor implementatie (o.a. casusregie) duidelijk worden. Het Rijk heeft extra middelen voor Veilig Thuis toegezegd, waar die middelen precies gaan landen is op dit moment nog niet duidelijk.

Recapitulatie autonome ontwikkelingen

Autonome mutaties	2021	2022	2023	2024
0. Bestuur en ondersteuning				
- verkiezingen	-7.500	-7.500	-12.500	2.500
- reisdocumenten	-	-	-	111.000
- informatiebeveiliging SIEM/SOC en GGD-Veilig	-37.500	-37.500	-37.500	-37.500
- algemene uitkering (decembercirculaire 2019)	-141.000	-192.000	-140.000	-11.000
- dividend Stedin	-235.000	-235.000	-235.000	-235.000
- dividend Meerlanden	-33.500	-33.500	-33.500	-33.500
- GRIT	7.000	10.000	-	23.000
- realisatie visie informatievoorziening	pm	pm	pm	pm
1. Veiligheid				
- actieplan veiligheid	pm	pm	pm	pm
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
- gemeentelijk parkeerbeleid	-100.000	-	-	-
- strategische agenda watergangen	-	40.000	40.000	40.000
4. Onderwijs				
- nieuwe uren voor gymnastiekonderwijs	pm	pm	pm	pm
6. Sociaal domein				
- Inburgeringswet	pm	pm	pm	pm
- Decentralisatie beschermd wonen en maatsch. opvang	pm	pm	pm	pm
- Regionale gezondheidsnota	pm	pm	pm	pm
- Samenwerken zorg en veiligheid	pm	pm	pm	pm
Totaal	-547.500	-455.500	-418.500	-140.500

5. Investeringsprogramma 2021 – 2024

In dit hoofdstuk is het investeringsprogramma 2021-2024 weergegeven. Nieuwe, gewijzigde en vervallen investeringen worden afzonderlijk toegelicht. Onder “nieuwe investeringen” wordt in dit kader verstaan: investeringen die nog niet eerder waren opgenomen in het investeringsprogramma, maar wel een autonoom karakter hebben. Samen met het reeds bestaande investeringsprogramma vloeien hieruit kapitaallasten voort die zijn verwerkt in het financieel meerjarenperspectief. Opgemerkt wordt dat de kapitaallasten van rioolinvesteringen en afvalinzameling worden meegenomen in de riool-respectievelijk afvalstoffenheffing. De kapitaallasten van de investeringen in de begraafplaats worden gedekt uit de egaliseringsreserve begraafplaats.

In 2019 zijn alle bruggen en beschoeiingen geïnspecteerd. Aan de hand daarvan is een lijst opgesteld van uit te voeren onderhoud en vervanging in de komende jaren. Als referentiebeeld voor de maatregelen is kwaliteitsniveau “basis” gehanteerd (conform de in het Beheerbeleidsplan 2015 vastgestelde norm). Op basis hiervan wordt nog in 2020 een definitief beheerplan voor de periode 2021 t/m 2025 opgesteld. De voorziening onderhoud bruggen en beschoeiingen 2019 is reeds gebaseerd op de in 2019 uitgevoerde inspecties. Omdat er een verschuiving tussen groot onderhoud (ten laste van de voorziening) en vervanging (onderdeel van het investeringsprogramma) plaats vindt valt in de jaarrekening 2019 € 400.000 vrij uit de voorziening. Hier tegenover staan de toekomstige kapitaallasten uit het investeringsprogramma. Deze investeringen worden hieronder per jaar weergegeven.

De onderwijsinvesteringen zijn in het investeringsprogramma opgenomen op grond van het vastgestelde IHP bij raadsbesluit van 18 december 2020. Mutaties in het investeringsprogramma vinden plaats bij PC producten (raadsbesluiten). Deze mutaties zijn het gevolg van projectplanning bouwheer (schoolbesturen), onderzoeksresultaten en raadsnoties (collegebesluiten). IHP is het kader waarbinnen de tien Heemstede basisscholen worden vernieuwd of gerenoveerd. Het IHP is onderverdeeld in tien financiële projecten met elk een eigen projectplanning. De bedragen in het IHP zijn richtinggevend. Binnen een project zijn vaste momenten waarop de investeringsbedragen worden getoetst en indien nodig geactualiseerd. Actualisering leidt tot mutaties.

Opgemerkt wordt dat eventuele wijzigingen en daarmee financiële effecten naar aanleiding van nadere besluitvorming in juni 2020 rondom de uitvoering van het IHP, in de komende PC producten worden verwerkt.

Het totale investeringsprogramma per jaar is in tabelvorm opgenomen aan het eind van dit hoofdstuk. Ten opzichte van het bestaande meerjarenbeeld is sprake van een voordeel van € 172.000 in 2021 aflopend naar € 60.000 in 2024.

Ter informatie: In de begroting wordt –door middel van een stelpost (voordeel)- rekening gehouden met het feit dat de kapitaallasten in werkelijkheid lager uitvallen dan begroot. Conform de bestaande begroting is rekening gehouden met een stelpost onderuitputting kapitaallasten van € 67.000 in 2021, € 34.000 in 2022 en € 0 vanaf 2023.

A. Noodzakelijke investeringen

Nieuwe investeringen 2021

Beschoeiing volkstuinen Manpadslaan

De laatste jaren is sprake van wegzakking van oevers langs de sloten in het volkstuintjes-complex aan de Manpadslaan. Onderzocht is hoe dit op een adequate manier is op te lossen. Eventueel kan uitvoering gefaseerd worden uitgevoerd, waarbij de meest noodzakelijke delen eerst worden opgepakt. De kosten bedragen € 380.000 af te schrijven in 30 jaar.

Beschoeiing volkstuinen Herenweg

De beschoeiing aan de sloten in het volkstuintjes-complex aan de Herenweg is aan vervanging toe. Onderzocht moet worden of er sprake is van asbesthoudende materialen in de huidige oevervoorzieningen. De kosten bedragen € 120.000 af te schrijven in 30 jaar.

Renovatie groen voorplein Herfstlaan begraafplaats

De onderhoudstoestand van het voorplein van de algemene begraafplaats in Heemstede is al jaren matig. Het opknappen van het groen is noodzakelijk om de uitstraling op orde te brengen. Dit bedrag is exclusief de restauratie van de muur. Hierbij wordt samengewerkt met een ontwerper en de historische vereniging HB. De kosten bedragen € 30.000 af te schrijven in 30 jaar.

Ecologische bermen

Ter bevordering van ecologische waarden en het keren van de wereldwijde achteruitgang van insecten worden bermen in Heemstede anders beheerd, minder of later gemaaid en ingezaaid. Er wordt samengewerkt met omwonenden en lokale betrokken natuurorganisaties. De investering bedraagt € 40.000 af te schrijven in 30 jaar.

Vervangen bomen kinderboerderij

Er is achterstallig onderhoud aan het groen en de bomen op de Heemstedse Kinderboerderij. Het wegwerken van deze achterstand in het kader van behoud van groen en de veiligheid is gewenst. De investering bedraagt € 15.000 af te schrijven in 30 jaar.

Informatiebeveiliging

Cybercriminaliteit neemt steeds verder toe, aanvallen richting bedrijven worden steeds gericht, gijzelsoftware wordt steeds vaker gebruikt. Om dit effectief tegen te gaan is niet alleen monitoring achteraf nodig maar ook pro-actieve monitoring om een aanval meteen te detecteren en dus ook meteen met tegenmaatregelen te kunnen reageren. Dit soort monitoring is moeilijk zelf te organiseren, dit vergt veel specifieke kennis en 24/7 inzet. De VNG heeft bij de aanbestedingen voor GGI (Gemeentelijke Gezamenlijke Infrastructuur) ook een aanbesteding voor een SOC gedaan. Dit is een Security Operation Center waar 24/7 gespecialiseerde monitoring wordt uitgevoerd. Naast dat deze monitoring noodzakelijk is voor een goede beveiliging, is het ook een van de verplichte maatregelen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, de baseline die per 1-1-2020 voor de hele overheid geldt. De investering bedraagt € 23.000 af te schrijven in 4 jaar. De jaarlijkse beheerkosten bedragen € 37.500 per jaar en zijn opgenomen in hoofdstuk 4 onder autonome ontwikkelingen.

Onderzoek en eerste inrichting SharePoint

Als gemeente hebben we een passende digitale oplossing voor zaakgericht werken en documentopslag nodig. Vooruitlopend op het aflopen van het contract van het huidige zaaksysteem en documentopslag in 2023, en voorbereidend op het aanbesteden van een nieuw zaaksysteem, is ervaring met diverse zaaksystemen en documentopslagsystemen wenselijk. SharePoint is een cloudoplossing van Microsoft voor documentopslag en het delen van documenten. Microsoft heeft deze cloudopslag geïntegreerd met haar Office pakket. Voor ons interessant om nader te onderzoeken in hoeverre SharePoint inpasbaar is in onze gemeente, geïntegreerd kan worden met ons Office pakket en of dit exploitatiekosten verlaagt. Dit vraagt om heldere uitgangspunten/doelstellingen voor gebruik van SharePoint, met een passende inrichting en exploitatie tot gevolg. Voor het onderzoek en eerste inrichting van SharePoint ter voorbereiding van de aanbesteding is een investering benodigd van € 38.000, af te schrijven in 4 jaar. Dit staat los van de kosten voor het aanbesteden van een definitieve oplossing voor zaakgericht werken en documentopslag in 2023.

Wet Open Overheid

Naar verwachting wordt in 2021 de verplichting ingesteld van de Wet Open Overheid om actief bepaalde stukken openbaar te maken. Om dit te realiseren moet deze data die uit de archieven komt op orde zijn en voldoen aan bepaalde metadata. Verwacht wordt dat op lange termijn de baten van de WOO opwegen tegen de lasten voor de implementatie. Opzoeken van informatie zal ook voor ambtenaren een tijdsbesparing zijn. De kosten gaan altijd voor de baten uit, het aanpassen van archieven aan de vastgestelde metadata, alles op orde krijgen en actief publiceren zal vooral extra inspanning aan menskracht vragen. De gevraagde expertise en tijdsinspanning zijn niet beschikbaar binnen het huidige team en de huidige formatie. Hiervoor zal ingehuurd moeten worden gedurende minimaal 3 jaar. De investering bedraagt € 33.000 af te schrijven in 4 jaar.

Nieuwe investeringen 2022

Fietsverbinding Haarlem-Aerdenhout-Heemstede

De gemeente Heemstede heeft in 2013 toegezegd een financiële bijdrage te leveren van € 12.500 voor een verbinding tussen het nieuwe fietspad langs de N208 met een aantakking naar Vogelpark. Naar verwachting wordt de verbinding in 2022 gerealiseerd.

Brug Van der Weidenlaan/brug Joh.Rosenkrantzlaan

Bij inspectie, uitgevoerd in 2019, is duidelijk geworden dat deze bruggen niet lang meer mee gaan. Voorgesteld wordt de bruggen in 2022 te vervangen. De investering bedraagt respectievelijk € 15.000 voor de brug Van der Weidenlaan en € 70.000 voor de brug Joh.Rosenkrantzlaan.

Beschoeiingen

Voorgesteld wordt onderstaande beschoeiingen in 2022 in het investeringsprogramma op te nemen. Uit de inspectie 2019 is gebleken dat deze beschoeiingen niet lang meer mee gaan. Nader onderzoek moet nog duidelijk maken in hoeverre de raming moet worden bijgesteld en of eventueel nog uitstel mogelijk is.

- beschoeiing Cruquiushaven € 155.000
- Beschoeiing Sweelinckvijver € 30.000
- Beschoeiing Heemsteeds kanaal noord € 50.000

Ipads raadsleden

Zodra alle nieuwe raadsleden –na de gemeenteraadsverkiezing in 2022- zijn geïnstalleerd dienen zij te beschikken over een device om alle stukken te behandelen. De investering bedraagt € 32.000 af te schrijven in 4 jaar.

2^e tijdelijke huisvesting

Voor een tweede wissellocatie onderwijshuisvesting in het kader van het IHP wordt voorgesteld om in het investeringsprogramma een investering op te nemen van € 780.000. Omdat de Nicolaas Beetschool niet in zijn geheel in het Politiebureau gehuisvest kan worden is er behoefte aan een tweede tijdelijke huisvestingslocatie. De omvang en de kosten van deze tijdelijke huisvesting dient bij de specificatie van het project bepaald te worden.

Nieuwe investeringen 2023

Beschoeiingen

Voorgesteld wordt onderstaande beschoeiingen in 2023 in het investeringsprogramma op te nemen. Uit de inspectie 2019 is gebleken dat deze beschoeiingen niet lang meer mee zullen gaan. Nader onderzoek moet nog duidelijk maken in hoeverre de raming moet worden bijgesteld en of eventueel nog uitstel mogelijk is.

- beschoeiingen van Merlenvaart omgeving begraafplaats € 400.000;
- beschoeiing Kadijk € 110.000;
- beschoeiing Leidsevaart, Amstelbrug, Berkenrode € 80.000;
- beschoeiing IJsbaanpad € 63.000;
- beschoeiing Schaepmanlaan, Ringvaart € 105.000.

Renovatie groen Waasplein

Op orde brengen groen en bestrating omgeving van Waasplein. De kosten bedragen € 20.000.

Raadpleegtool wegens uitfaseren Corsa en Verseon

Doelstelling is dat in 2021 de huidige document management systemen alleen nog voor raadplegen gebruikt worden en dat alle verschillende zaaktypen en lopende zaken zijn overgezet naar het huidige zaakstelsel. De documenten en metadata in de oude systemen zijn nog wel vele jaren nodig voor raadplegen van de historie en voor vernietiging van gegevens conform de archiefwet. Een eerder onderzoek naar de beste oplossing gaf aan dat een raadpleegtool met zeer goede zoekfunctionaliteit de beste oplossing is. Zowel functioneel, datatechnisch en kostentechnisch gezien. De exploitatiekosten kunnen worden gedekt uit de huidige exploitatiekosten voor de uitgefaseerde systemen. Projectkosten voor implementatie zijn wel nodig. De investering bedraagt € 30.000 af te schrijven in 4 jaar.

Nieuwe investeringen 2024

Renovatie openbare verlichting 2024

Jaarlijks wordt een deel van de openbare verlichting vervangen. Daarbij kan globaal uitgegaan worden van 2,5% van de lichtmasten en 5% van de armaturen per jaar. In het Beleidsplan Openbare Verlichting 2018-2022 zijn voorstellen gedaan voor vervanging van verlichting in de planperiode, maar daarnaast is, op basis van deze vuistregel, ook gekeken naar de benodigde investering na de planperiode (2023 t/m 2027). Het betreft vervanging van conventionele verlichting door LED. De kosten 2024 bedragen € 260.000.

Rioolinvesteringen GRP

De projecten worden nog nader uitgewerkt in het nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Op dit moment wordt een bedrag geraamd van € 1.500.000. Dekking vindt plaats uit de voorziening.

B. Gewijzigde investeringen

Vervanging Zaaksysteem

Het zaaksysteem dient in 2023 aanbesteed te worden ten gevolge van het aflopen van het contract voor het huidige zaaksysteem. Voor het aanbestedingstraject en de nodige marktverkenningen, waarbij inzicht gegeven wordt in geboden oplossingen en kosten voor aanschaf en installatie, wordt een investeringsbedrag à € 62.500 aan projectkosten gevraagd aan de gemeente Heemstede. Licentie- en exploitatiekosten voor het systeem kunnen naar verwachting uit de lopende exploitatie voor het huidige zaaksysteem betaald worden, omdat kosten voor het huidige zaaksysteem vervallen met het in gebruik nemen van het nieuwe systeem. De projectkosten voor inrichting en installatie al dan niet door een leverancier zijn nog nader te bepalen aan de hand van vooronderzoek en marktverkenningen.

Leidsevaart Noord

De netto investering is neerwaarts bijgesteld van € 440.000 naar € 270.000. De reden hiervoor is dat er een subsidie is toegekend.

Nicolaas Beetsschool

Op grond van het IHP (raadsbesluit 18-12-2019) wordt de Nicolaas Beetsschool nieuw gebouwd. Volgens dit raadsbesluit en conform motie "Benut structurele meevallers om extra ambities te realiseren" van 27 juni 2019 is de extra verduurzamingsinvestering (in dit geval van BENG naar ENG) van in totaal € 185.400 opgenomen in het investeringsprogramma. Dit betekent dat verschillende investeringen plaatsvinden:

- nieuwbouw schoolgebouw € 5.049.628 waarvan:
  - voorbereidingskrediet € 490.000 start in 2020 (krediet geautoriseerd bij voorjaarsnota 2019);
  - hoofdkrediet € 3.155.990 start in 2021 (krediet geautoriseerd bij raadsbesluit 18-12-2019);
  - duurzaamheidskrediet ENG bij nieuwbouw € 185.400 start in 2021; en
  - afrekeningskrediet € 1.218.238 start in 2022.
- realisatie kinderopvang € 316.008 o.g.v. voorfinanciering (krediet geautoriseerd bij raadsbesluit 18-12-2019);
- nieuwbouw gymzaal € 1.088.000 (krediet geautoriseerd bij raadsbesluit 18-12-2019).

Crayenesterschool

Op grond van het IHP (raadsbesluit 18-12-2019) wordt de Crayenesterschool gerenoveerd. Volgens dit raadsbesluit is de extra verduurzamingsinvestering (in dit geval gasloos) van in totaal € 178.650 als onderdeel van het hoofdkrediet opgenomen in het investeringsprogramma. Dit betekent dat verschillende investeringen plaatsvinden

- renovatie schoolgebouw € 3.589.307 waarvan
  - voorbereidingskrediet € 312.915 en aanpassingskrediet Overboslaan 28-32 € 300.000 starten in 2022;
  - hoofdkrediet incl. gasloos bij renovatie € 2.194.104 start in 2023; en
  - afrekeningskrediet € 782.288 start in 2024.
- realisatie kinderopvang € 314.844 o.g.v. voorfinanciering.

Investeringsprogramma kadernota 2021-2024
exclusief compensabele BTW

jaarschijf 2023

rente = 1,5%

kr. nr.	progr.	jaar	Project	soort proj.	subtaak- veld	Investing excl. BTW	Bijdragen		Netto investering	voorber. krediet	ter- mijn
							voorziening	inruil/ subsidies			
	2	2023	Uitbreiding project Berkenlaan - wegen <2021 (GEWIJZIGD)		20101	137.500	88.000		49.500		30
	2	2023	Renovatie openbare verlichting 2023		20105	260.000			260.000		30
	2	2023	Beschoeiingen van Merlenvaart omgeving begraafplaats (NIEUW)		20402	400.000			400.000		30
	2	2023	Beschoeiing Kadijk (NIEUW)		20402	110.000			110.000		30
	2	2023	Beschoeiing Leidsevaart, Amstelbrug, Berkenrode (NIEUW)		20402	80.000			80.000		30
	2	2023	Beschoeiing IJsbaanpad (NIEUW)		20402	63.000			63.000		30
	2	2023	Beschoeiing Schaeplanlaan, Ringvaart (NIEUW)		20402	105.000			105.000		30
	5	2023	Vervanging riolering Berkenlaan e.o. - groen <2021 (GEWIJZIGD)		50702	243.000			243.000		30
	5	2023	Renovatie groen Waasplein (NIEUW)		50702	20.000			20.000		30
	7	2023	Vervanging riolering Berkenlaan e.o <2021 (GEWIJZIGD)	riool	70202	1.359.600	1.359.600		-		70
	7	2023	Uitbreiding project Berkenlaan - drainage <2021 (GEWIJZIGD)	riool	70202	74.900			-		30
	7	2023	Rioolinvesteringen GRP	riool	70202	1.750.000	1.750.000		-		70
			totaal sector ruimte 2023			4.603.000	3.272.500		1.330.500		
			<i>waarvan rioolinvesteringen (vanaf 2023 ten laste van voorziening)</i>			<i>3.184.500</i>	<i>3.184.500</i>		<i>-</i>		
	0	2023	Vervangen zaaksysteem (NIEUW)	Inform.	00402	62.500			62.500		4
	0	2023	Vervangen burgerzakken- en kassasysteem <2020	Inform.	00402	60.000			60.000		5
	0	2023	Raadpleegtool wegens uitfaseren Corsa en Verseon (NIEUW)	Inform.	00402	30.000			30.000		4
	4	2023	Verbouwing Crayenesterschool >2024	(incl btw)	40201				-		40
	4	2023	Verbouwing Overboslaan 28-32 >2024	(incl btw)	40201				-		40
	4	2023	Verbouwing Crayenesterschool <2022	(inc btw)	40201	2.015.454		311.066	1.704.388		40
	4	2023	Verbouwing Crayenesterschool ENG/gasloos <2022	(inc btw)	40201	178.650			178.650		40
	4	2023	Voorfinanciering kinderopvang Crayenesterschool <2022	(inc btw)	40201	314.844			314.844		40
			totaal overige sectoren 2023			2.661.448			2.350.382		
			Totaal 2023			7.264.448	3.272.500	311.066	3.680.882		

Investeringsprogramma kadernota 2021-2024
exclusief compensabele BTW

jaarschijf 2024

rente = 1,5%

kr. nr.	progr.	jaar	Project	soort proj.	subtaak- veld	Investing excl. BTW	Bijdragen		Netto investering	voorber. krediet	ter- mijn
							voorziening	inruil/ subsidies			
	2	2024	Renovatie openbare verlichting 2024 (NIEUW)		20105	260.000			260.000		30
	7	2024	Rioolinvesteringen GRP (NIEUW)	riool	70202	1.500.000	1.500.000		-		70
			totaal sector ruimte 2024			1.760.000	1.500.000		260.000		
			<i>waarvan rioolinvesteringen (vanaf 2023 ten laste van voorziening)</i>			<i>1.500.000</i>	<i>1.500.000</i>		<i>-</i>		
	4	2024	Verbouwing Overboslaan 28-32	(incl btw)	40201	2.151.230		326.488	1.824.742		40
	4	2024	Verbouwing Overboslaan 28-32 ENG/gasloos	(incl btw)	40201	218.450			218.450		40
	4	2024	Nieuwbouw gymzaal Overboslaan 28-32	(incl btw)	40201	1.088.000			1.088.000		40
	4	2024	Voorfinanciering kinderopvang Overboslaan 28-32 (Jongleren)	(incl btw)	40201	359.568			359.568		40
	4	2024	Voorfinanciering kinderopvang Overboslaan 28-32 (Humanitas en Cas)	(incl btw)	40201	2.996.400			2.996.400		40
	4	2024	Verbouwing Crayenesterschool <2023	(incl btw)	40201	782.288			782.288		40
	4	2024	Verbouwing Overboslaan 28-32 <2023	(incl btw)	40201	335.851			335.851		40
			totaal overige sectoren 2024			7.931.787		326.488	7.605.299		
			Totaal 2024			9.691.787	1.500.000	326.488	7.865.299		